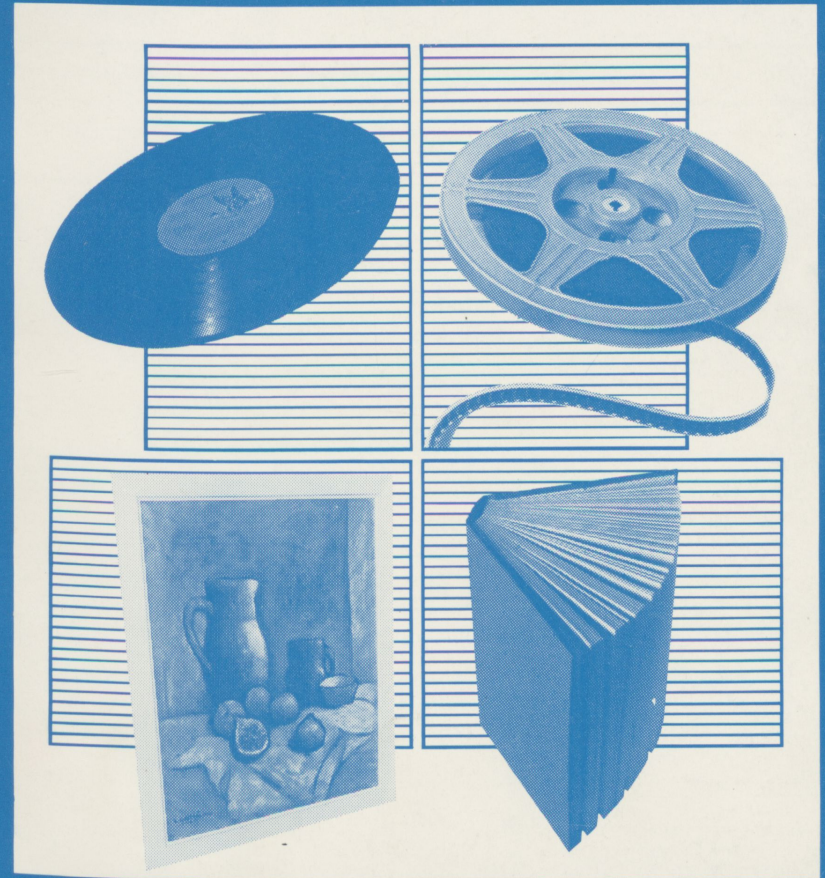

CAPE LIBRARIAN KAAPSE BIBLIOTEKARIS

January 1984 Januarie

INHOUD CONTENTS

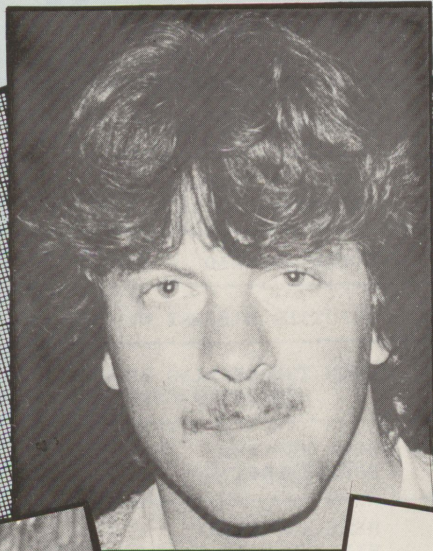
Zirkëa Ellis	SKRYWERS VAN TAGTIG	3
Carla Molier and Barbara Steele	NUWE BIBLIOTEKE: OPENBARE BIBLIOTEEK PAROW	12
André Steenkamp	BOEKEVOORRAAD	16
Lesley Whitwell	A POTTED HISTORY OF POP	17
Mary Kleinschmidt	FROM THE DRAWING BOARD: . . .SOMETHING COMPLETELY DIFFERENT	19
	BOOK REVIEWS BOEKBESPREKINGS	23
	HERE AND THERE HIER EN DAAR	27
	BOOK ACCESSIONS BOEK-AANWINSTE	31
	RECORD ACCESSIONS PLATE-AANWINSTE	37
EDITOR : MARY KLEINSCHMIDT ASSISTANT : PENDY JOERNING TYPIST : ANITA MARX ARTIST : DIANNE COWLEY		

The journal of the Cape Provincial Library Service published monthly except in July and December. Contributions and enquiries to be addressed to The Editor, Cape Librarian, Cape Provincial Library Service, P.O. Box 2108, Cape Town, 8000. Opinions expressed by contributors are not necessarily those of the Cape Provincial Library Service.

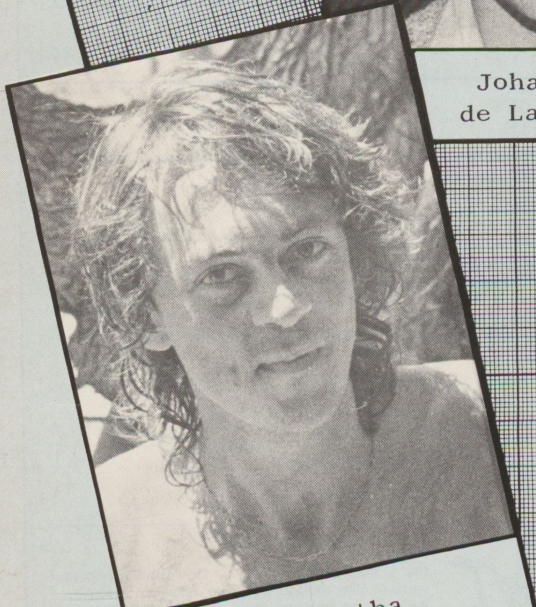

Die tydskrif van die Kaapse Provinsiale Biblioteek verskyn elke maand behalwe Julie en Desember. Bydraes en navrae moet gerig word aan Die Redakteur, Kaapse Bibliotekaris, Kaapse Provinsiale Biblioteekdiens, Posbus 2108, Kaapstad, 8000. Die menings van medewerkers is nie noodwendig dié van die Kaapse Provinsiale Biblioteekdiens nie.

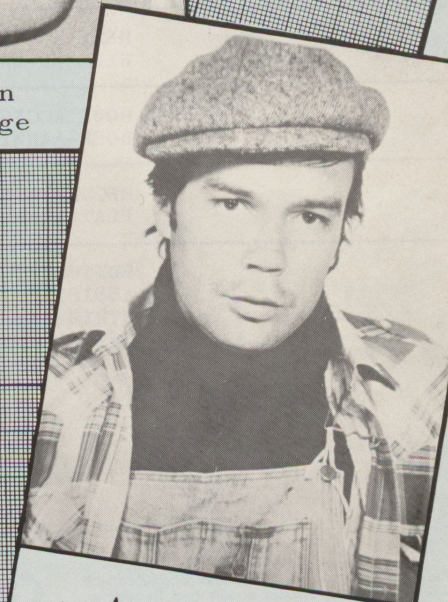
SKRYWERS VAN TAGTIG

Johann
de Lange

M.C. Botha

André Letoit

Photographs by Amanda Botha
Tafelberg

ZIRKËA ELLIS

An die begin van elke dekade is daar by diegene wat hulle om watter rede ook al met die Afrikaanse letterkunde bemoei, gewoonlik 'n gees van afwagting te bespeur. Nuwe skrywers en digters skud hulle vere reg om 'n aanslag op die literêre wêreld te maak; debuterendes, wie se werk in die vorige dekade 'n lou ontvangs gehad het, skryf met hernieude ywer voort of het reeds besluit om die hand lief te aan iets anders te waag; kritici en literatoure sit oorgehaal om hulle uit te spreek oor nuwe publikasies en die gewone leser of student van die letterkunde hoop weer dié nuwe dekade sal 'n ryker oes van opwindende leesstof oplewer as die pas afgelope een.

Daar kan nie na die werk van Tagtiger-skrywers gekyk word sonder om kennis te neem van die hoogtepunte wat vroeëre dekades opgelewer het nie. Die eerste noemenswaardige oplewing in die Afrikaanse letterkunde het gekom met N.P. van Wyk Louw en sy mede-digters van Dertig wat gesorg het vir 'n dekade van grootse poësie. Die dekade van Sestig sal weer onthou word as die era van die nuwe eksperimentele prosa, waarin die klem sterk geval het op die intellektuele en die simboliese, wat 'n vervreemding tussen die skrywer en die volk, oor wie en vir wie hy geskryf het, tot gevolg gehad het. Die sewentigerjare het 'n ongekende produksie van poësie opgelewer, waarvan bitter min van so 'n aard was dat dit uitgesonder kon word. Die gevestigde skrywers bly nog steeds onverstoord voortskryf en dis nog te vroeg om nou al 'n bestekopname te maak van wat Tagtig sal oplewer. Daar het egter reeds in die afgelope drie jaar heelwat belowende werke die lig gesien. Die doel van hierdie artikel is nie om 'n kritiese oorsig van die stand van sake op literêre front te probeer gee nie, maar bloot om te dien as 'n bekendstelling van die werk van hedendaagse skrywers - bekend, sowel as onbekend.

Geen skrywer skryf in 'n vakuum nie en

alle skrywers word in mindere of meerdere mate beïnvloed deur gebeure en omstandighede rondom hulle. Sosio-politieke gebeure in die twee vorige dekades het gelei tot 'n radikale vervreemding en verbittering tussen skrywers en owerheid. Prominente skrywers het hulle heftig uitgespreek teen sensuur, die beperkinge wat op 'n vrye meningsuiting geplaas word en die onbuigbaarheid van die politieke bestel. Aan die begin van die tagtigerjare bevind die Suid-Afrikaanse skrywer hom in 'n snel-veranderende politieke klimaat, is hy versigtig optimisties dat daar ook 'n verandering in die sensuurbedeling aan die kom is en slaag voorste romanskrywers soos Brink, Joubert, Leroux en Karel Schoeman vir die eerste keer daarin om internasionale erkenning vir hulle werk te verwerf. Daar is dus nie meer die behoefte by skrywers om as 'n groep hulle ten doel te stel om in opstand te kom teen dit wat vir hulle in die Suid-Afrikaanse bestel onaanvaarbaar is nie, aangesien alles wat daarvoor gesê kan word reeds in die Sestig en Sewentigs gesê is. André Letoit, een van die nuwe geslag skrywers, meen die Afrikaanse skrywerswêreld beleef tans 'n gistingproses en gaan in die loop van hierdie dekade nog baie meer skrywers oplewer wat uit verskillende en tot dusver ongehoorde uithoeke van die Suid-Afrikaanse milieu, gaan skryf. Hy sê verder: "Daar gaan mense wees wat gaan skrik oor wat die toekoms gaan bring. Want ... die tyd wat ons vroeër geken het, die rustige tyd van W.E.G. Louw's en A.D. Keets en Sagmoedige Neelsies ... sal nooit weer kan terugkeer nie. Ten spyte van al die nare dinge om ons, kan hierdie dekade dalk nog die opwindendste en mees vernuwendste een ooit in Afrikaans word."

Op hierdie noot wil ek 'n aantal boeke wat reeds hierdie dekade verskyn het, kortliks bekendstel.

Vir die gewone leser, wat in meer as net

blitsverkopers en klubromans belang stel, sal die jongste verwickelinge op die gebied van die prosa van meer belang wees as die baie digbundels of die enkele dramas waarmee die dekade ingelui is. Juis hierom, word die prosa eers in oënskyn geneem.

Vroeër is reeds melding gemaak van gevestigde skrywers wat in vorige dekades hulle stempel op die Afrikaanse letterkunde afgedruk het. So n skrywer is die alombemide en wydgelese Hennie Aucamp, van wie daar in 1981 n nuwe kortverhaalbundel met die naam Volmink, verskyn. Die bundel bevestig weer eens Aucamp se reputasie as kortverhaalskrywer by uitnemendheid. Party van die prosas het n essayistiese inslag, maar al die stukke het sterk, boeiende temas wat nie op n obskure wyse nie, maar tog subtiel, ontgin word en vir die gewone leser toeganklik en baie leesbaar behoort te wees.

Uit die pen van die immer-bedrywige André Brink verskyn daar twee bundels in 1981 en 1982. n Emmertjie Wyn bevat stories wat almal voorheen in sy rubriek in Wynboer verskyn het en is almal skreeusnaaks. Hy skryf in prout, boerse Afrikaans en wyn speel die een of ander rol in elke storie. Die fees van die malle sluit stukke oor Oom Kootjie Emmer, rubrieke uit koerante en tydskrifte en ander tipiese Brink-stukke in: boers, aards en baie snaaks.

Die publikasie van Brink se roman Houd-den-bek is voorafgegaan deur heelwat publisiteit, veral aangesien die Engelse weergawe A chain of voices sy Afrikaanse eweknie voorafgegaan het. Hierdie ambisieuse werk is gegrond op geskiedkundige gegewe, die weinig bekende Bokkeveldse opstand van 1825. n Slaaf genaamd Galant het die gerug gehoor dat die slave op n sekere datum vrygestel gaan word. Toe dit nie gebeur nie, het hy in opstand gekom teen sy baas Nicolaas van der Merwe - vroeër die speelmaat saam met wie hy grootgeword het. Die roman begin en eindig met twee historiese dokumente, die klagstaat en die uitspraak. Tussen die twee dokumente ontvou die verhaal by monde van n "ketting van stemme". Dr. J.C. Kannemeyer beskou dit, behalve vir n Oomblik in die wind, as een van Brink se belangrikste romans.

Ses jaar na sy omstrede, verbanne Magerfontein, o Magersfontein, wat later vrygestel is, verskyn Etienne Leroux se elfde roman Onse Hymie. Alhoewel kritici en literatore verdeel is oor hierdie roman, sal dit vir baie lesers wat sy vorige tien, sterk intellektuele werke moeilik baasgeraak het, baie meer toeganklik en leesbaar wees. Onse Hymie, n smous in plastiekware en ander kitsch-artikels soos silwer en goue dennebolle, is aan't

smous deur die Karoo. Die leser se kennismaking met hierdie Jan Alleman is in die Ladies' Bar van n klein plattelandse hotel waar hy ten spyte van apartheidsregulasies die nag saam met Johannes Garries, bruin plaashulp van n Brahmaanstoefteler, deurbreng. Die volgende dag sit hulle die reis deur die Karoo saam voort en beland weldra by n Sun City-agtige gesondheidspa, die Vleispaleis, waar hulle besluit om oor te bly. As gevolg van n rekenaarfout beland hulle weer in kamer 27. Die rekenaar stuur ook n hele boel ander gaste na kamer 27 en weldra is daar van die Hell's Angels tot by die Kappiekommando, ministers en ander volksfigure en karikature by hulle in kamer 27. Die gevolglike chaos word genadiglik beëindig deur n aardbewing. Die boek eindig op n onverwagte en bisarre wyse, wat die meeste lesers verslae sal laat.

Nog een van die belangrikste werke wat die afgelope paar jaar verskyn het, is Anna M. Louw se boeiende roman Op die rug van die tier. Dit gaan oor n gewone vaal mannetjie, Wynand Vercuyl, se soektoeg na die betekenis van die lewe. As hy in sy laat middeljare ontslaan word deur die uitgewer by wie hy werk, besluit hy om sy lewensverhaal neer te skryf. Sonder onnodige emosie vertel hy sy verhaal. Hy skryf oor sy mislukte huwelik, oor die optrede van sy psigopatiese seun en gee die leser n intieme blik op die dinge in sy lewe wat vir hom belangrik is. In wese is dit egter die verhaal van n doodgewone man se worsteling met God, sy aangetrokkeneit tot die Oosterse godsdiens en sy gevolglike aanvaarding van lyding en beproewing. J.P. Smuts beskryf hierdie roman as "formidabel" in n resensie in die Burger van 26/11/81.

Nie baie lank nadat Die swerfjare van Poppie Nongena lesers dwarsoor die wêreld aangegryp het nie, verskyn n bundel kortverhale met die titel Melk uit die pen van Elsa Joubert. Die verhale beeld almal situasies en verhoudinge in Afrika, veral tussen swart en wit, uit. In die titelverhaal gaan dit om die vrees en stille desperaatheid van n Portugese vrou, wat nie weet of die kind wat sy verwag dié van haar man is of die van die swart man wat haar verkrag het nie. Die sendeling se dood gaan oor n baie bekende situasie in Suid-Afrika: die Afrikaner se weiering om anderskleuriges in die blanke kerk toe te laat. In die verhaal is daar egter n ironiese nadraai. Agterplaas beeld die verhouding tussen n wit vrou en haar bediende en die se familie en vriende, uit. n Ontroerende en telkens onthutsende bundel verhale. Elsa Joubert se nuwe roman Die laaste Sondag word binnekort verwag.

Twee jaar na die verskyning van P.G. du Plessis se Koöperasie-stories op Donderdag, word dit n TV-reeks wat menige kyker groot plesier verskaf. Na dese het dit geen bekendstelling nodig nie, maar omdat die televisie en die geskrewe woord twee baie uiteenlopende mediums is, behoort diegene wat slegs met die televisie-weergawe vertrou is, die bundel stories in P.G. se kenmerkende styl, net so baie te geniet.

Abraham de Vries skryf al vir die afgelope 25 jaar en sy jongste bundel prosatekste Die uur van die idiote maak sy verskyning aan die begin van hierdie dekade. Verskeie resensente wys daarop dat De Vries met hierdie verhale heeltemal weggebreek het van sy vroeëre werke en soos in sy vorige bundel Bliksoldate bloei nie weer blyke toon van sy vermoë om n verhaal gelyktydig op meer as een vlak te ontwikkel en te vertel. Sekere temas, soos dié van seksuele steriliteit, impotensie, homoseksualiteit en emosionele afgesonderheid, herhaal hulleself weer en weer in hierdie onthutsende versameling prosas.

Karel Schoeman skryf in opdrag van die SAUK Die reisiger om saam te val met die Leipoldt-jaar. As verhaalgegewe gebruik Schoeman n insident uit die lewe van die jong Leipoldt wat as skeepsdokter n paar maande deurbreng aan boord van die jag van die blinde persmagnaat Pulitzer. Soos in ander werke van Schoeman is Leipoldt hierin nie net reisiger nie, maar ook buitestaander wat nie by sy omgewing inpas nie. Schoeman slaag daarin om Leipoldt se denkbeeldige ervarings oortuigend uit te beeld. Met hierdie fiktiewe greep uit die lewe van Leipoldt, bewys die skrywer weer eens sy veelsydigheid en virtuositeit.

Uit die pen van die digteres en Hertzogpryswenner, Sheila Cussons, verskyn daar in 1982 n versameling jeugprosas, Gestalten: 1947. In die stukkie gaan dit nie om die verhaal of die weergee van gebeure nie, maar is eerder momentopnames waardeur die skryfster in sterk liriese prosa die geestes- en verbeeldingswêreld van die begaafde kind, uitbeeld. In Tweedrome beskryf sy byvoorbeeld die angstdroom van n kind wat in n see van vlamme spartel - verstemmend as gedink word aan haar afgryslieke ongeluk. Hierdie vuurbeeld loop telkemale deur haar werk en dis asof sy destyds byna vérsiende was. Soos by haar gedigte ook die geval is, is hierdie beeldende prosas nie maklik om te interpreteer nie.

By geleentheid van Breyten Breytenbach se een-en-veertigste verjaardag gee Taurus n versameling van ses-en-twintig kort prosatekste uit onder die titel

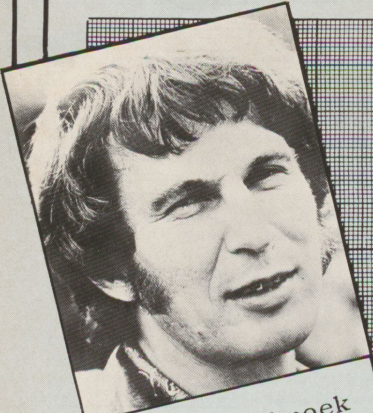
Die miernes swel op ja die fox-terrier kry n weekend en ander byna vergete katastrofes en fragmente uit n ou manuskrip. Hierdie stukke is kenmerkend van sy werk: surrealisties, vol makabere, absurde humor, met n poëtiese inslag. In sy bespreking daarvan in die Burger, sê J.P. Smuts die volgende: "Diegene wat nie vertrou is met Breytenbach se werk, en by name sy kortprosatекste nie, moet besef dat dié stukke andersoortige eise aan die leser stel as die meer tradisionele kortverhaal ... Die fantastiese, die simboliese, die allegoriese, die groteske - dit is alles elemente wat in Breytenbach se prosa na vore tree."

Die digter George Weideman het ook aan die einde van verlede jaar gedebuteer met n kortverhaalbundel Tuin van klip en vuur. Al die verhale gaan oor die een of ander krisis en die verhale word allerweë beskou as n belangrike bydrae tot die kortprosa van Tagtig. André Brink beskou die bundel as opwindend en het groot lof vir die haarfyn en keurige stilistiese versorging van al die verhale.

By die geleentheid van die toekening van die Hertzogprys aan Sheila Cussons vir haar poësie, het die Akademie n erepenning toegeken aan Marthinus Versfeld - skrywer, filosoof en denker. Versfeld se Tyd en dae: essays uitgesoek en ingelei deur W.A. de Klerk is filosofiese, maar leesbare stukkie oor alles en almal - van Sokrates tot Leipoldt - en wissel in styl tussen baie ernstig en baie speels. Die Afrikaans van hierdie denker en filosoof, wat nog nooit n tikmasjien, n radio of n motor besit het nie, is informeel en fris. Kostelike stukkie wat proe-proe en bietjies-bietjies gelees moet word.

Uit die pen van Wilna Stockenström verskyn die komplekse en moeilik toeganklike roman Die Kremetart ekspedisie, geskryf in n byna poëtiese styl. n Slavin kyk terug vanuit haar laaste skuiling, n kremetartboom, érens in Afrika en mymer oor haar lewe tot dusver. Die hele verhaal is gehul in n was van geheimsinnigheid, n vaagheid en n swoel, donker, tropiese atmosfeer van die donker Afrika van eeue gelede. Die verhaal het n baie interessante struktuur en styl, maar moet liever nie deur die gewone, oningewyde leser aangedurf word nie.

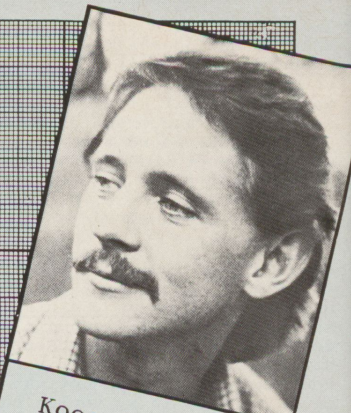
In ligter luim verdien die bundel vertellings van P.H. Nortjé, Klein Hollywood, ook vermelding. Die titel verwys na Wellington, wat op n dag deur n televisiespan van die S.A.U.K. in n klein Hollywood omskep is toe hulle daar filmwerk kom doen het. Op sy kenmerkende, geselsrig-onderhoudende manier spot die skrywer fyn met homself en die mense rondom hom, sonder om ooit venynig te raak.

P.J. Haasbroek

Louis Kruger

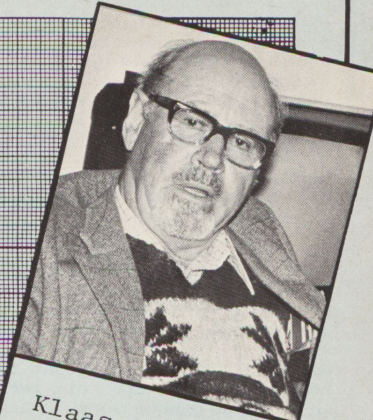
Koos Prinsloo

Dan Roodt

Petra Müller

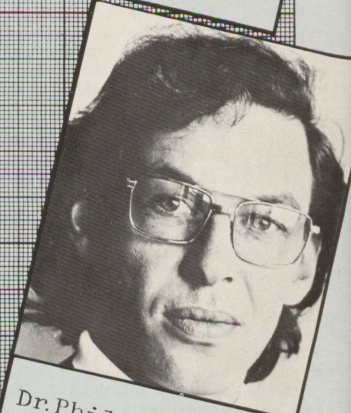
Klaas Steytler

Jeanette Ferreira

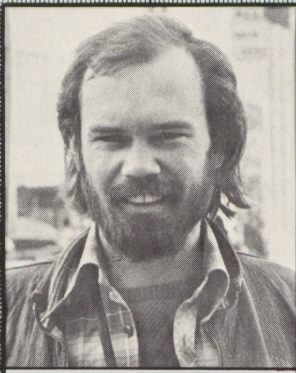
Peter Snyders

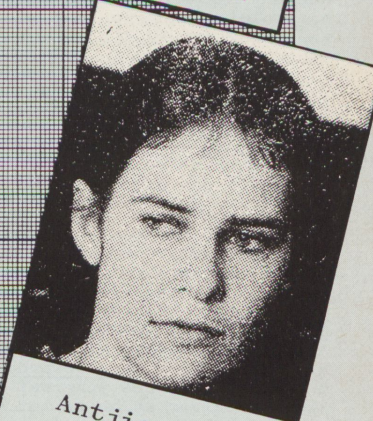
Dr. Phil du Plessis

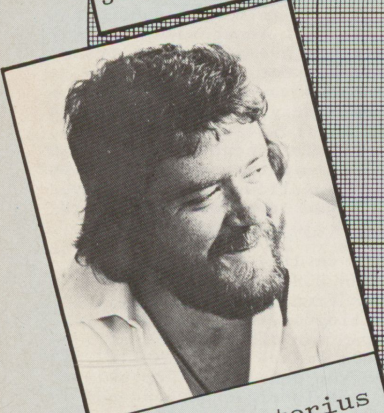
George Weideman

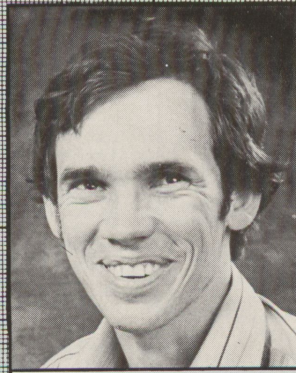
André Letoit

Antjie Krog

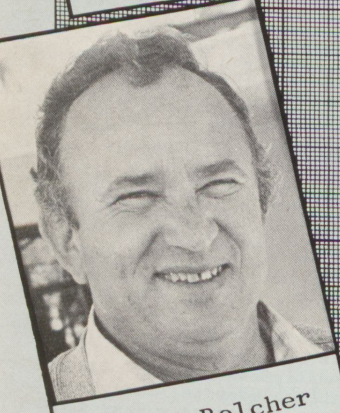
Wessel Pretorius

Fanie Olivier

Elizabeth Kotzé

Ronnie Belcher

Charles Fryer

Annesu de Vos

Die leeuquul, uit die pen van Klaas Steytler, eggenoot van die skryfster Elsa Joubert, ook reeds bekend as romanskrywer Jan Harmse, is 'n meesleurende psigologiese riller, wat as 'n nuwe hoogtepunt in die Afrikaanse romankuns beskou kan word. Die boek kan op verskeie vlakke gelees en geïnterpreteer word. Op verhaalvlak gaan dit oor 'n oud-tronkvooël wat sy seun sonder sy vrou se wete vir 'n aandjie van plesier "steel".

Hy weet nie dat die kind aan epilepsie ly en in doodsvaar verkeer as hy nie sy pille op 'n gegewe tyd drink nie. Die leser word saam met die verhaalkarakters meedoënloos meegesleur en wanneer hy of sy uiteindelik emosioneel totaal uitgeput is, volg 'n hofsak en moet die hele verhaal weer in oënskyn geneem word. Dit is geskryf in sterk, beeldende taal en in die woorde van Kerneels Breytenbach van Die Burger "een van daardie werke wat jou verbeelding aangryp, jou só sterk aanspreek dat jy dit in een drif wil deurlees."

A.A.J. van Nickerk se twee bundels Die klipsweet sit aan my voetsool vas en Kerf 'n stokkie, bevat ligte, humoristiese vertellings oor plattelanders, Afrikaners, Jode, Swartes en ander boorlinge van Afrika. Aan die einde van elke vertelling wag 'n verrassing of kwinkslag.

Van een van die min skrywers wat waarlik 'n Sewentiger genoem kan word, P.J. Haasbroek, verskyn in 1982 'n vierde bundel kortverhale met die titel Verby die vlakke. Vorige bundels was Heupvuur, waarvoor hy in 1974 die Akademie se Eugene Marais-prys gewen het, Roofvis en Skrikbewind. Nou, na 'n stilswye van ses jaar wat André Brink "kort en klaar sy beste tot op datum" noem, verskyn elf verhale oor die voorstelling van 6f 'n geografiese 6f 'n geestelike vlakke wat oor- of verbygesteek word. In Wintermens gaan dit oor 'n jong Vrystaatse seun op 'n rugbytoer in die Kaap wat vir 'n meisie op wie hy verlief raak gaan kuier. Sy busreis na die adres wat sy hom gegee het neem hom "verby die vlakke", wat uit die lees van die stuk die Kaapse vlakke blyk te wees en die meisie 'n bruin meisie. Voorwaar 'n voortreflike bundel kortkuns!

Dit bring ons nou by die nuwe geslag skrywers wat teen hulle sin Tagtigers genoem word. Daar moet met hulle saamgestem word dat skrywers slegs 'n kollektiewe naam kan kry as hulle as 'n groep oor dieselfde temas skryf en dieselfde doelwitte nastreef en dit doen hierdie uiteenlopende skrywers van hierdie nuwe era beslis nie.

Van Petra Müller verskyn daar twee bundels kortverhale: Wurf in die Rûens en Voëls van die hemel. Al die verhale

in haar debuutbundel gaan oor mense: kinders, omense, behoeftiges en gebreklikes. Op 'n fyn genuanseerde en eenvoudige wyse ontvou die skryfster diep menslike situasies en slaag daarin om leesbaarheid, sowel as literêre meriete hand aan hand te laat loop. In haar tweede bundel kortverhale speel simboliek en fantasie 'n belangrike rol. In byna elke verhaal speel 'n vreemde gevlerkte wese 'n sleutelrol. In die een is dit 'n engel, in die ander 'n swerm sprinkane, in 'n derde is dit 'n kraai, in twee ander weer 'n helikopter en 'n singvoël. Beide die gevlerkte wesens en die karakters van wie hulle simbolies is, vind geen holte vir die voet of rusplek vir die gees nie. Die verhale is meer verwickeld as die in haar debuutbundel en toon 'n besliste groei en ontwikkeling in die skryfstyl van hierdie belowende skryfster. Elizabeth Kotzé ontvang na die verskyning van haar bundel kontreisketse Halkrone vir die nagmaal die Eugene Marais-prys. Die stukke gaan almal oor die mense van die Weskus - 'n klein wêreldjie op sy eie, met 'n eiesoortige taal, kultuur en leefwyse. Met groot deernis, maar ook met fyn insig, lê die skryfster die weselike aard van hierdie aardse mense bloot. Voorwaar 'n bundel tydlose verhale deur 'n verteller wat haar karakters laat lewe en die kuns verstaan om die leser end-uit te boei.

Nou's die Kaap weer Hollands is 'n debuutbundel kortverhale deur 'n belowend jong skrywer, André le Roux du Toit, wat 'n dubbele debuut maak in 1982. Hy publiseer in dieselfde jaar ook 'n digbundel Suburbia, wat op die kortlys vir die Ingrid Jonker-prys, geplaas is. Al dertien kortverhale in eersgenoemde bundel gaan oor ongewone menslike verhoudinge. In Dominee met verlof onervare dominee, wat tydens sy vakansie in Johannesburg sy sedige dominee-gedaante verruil vir 'n helder gebloemde hemp, jeans en tekkies met gate. Hy besluit om die wêreld van 'n rockmusiek-kafee te betree en raak betrokke by een van die jong kelnerinne.

In Klein roman word vertel van die pronker Hermanus van Wielligh, wat die wêreld van homself dink en oor wie meisies en ouer vroue almal mal is. Op 'n dag raak hy verlief op 'n vaal, plattelandse meisietjie met leersandale en 'n tuisgemaakte katoenrokke en kyk daarna nooit weer na een van sy wêreldwyse, verleidelike stadsvriendinne nie. Du Toit se skryfstyl het 'n verfrissend-satiriese aanslag, waarmee hy al wat heilige koei is, onder skoot kry. Met die verskyning van sy eerste digbundel Suburbia verander hy sy naam na André Letoit en 'n tweede bundel

kortverhale My nooi is in 'n tikmasjien, verskyn binnekort. Hy is ook besig om sy eerste roman, waarvan die titel voorlopig Somer II is, af te rond. Van die begaafde skrywer sal ongetwyfeld nog meer gehoor word.

M.C. Botha is nog 'n skrywer wat kind van Tagtig is, maar beswaar daarteen maak om 'n Tagtiger genoem te word. Binne die eerste drie jaar van hierdie dekade publiseer hy vier bundels kortverhale, waarvan die eerste bekendstaan as Die hartklop van gevoel en die vierde Die einde van 'n kluisenaar se lewe. Sy verhale gaan veral oor die oopplek van verhoudings tussen mense, oor mense self en oor die natuur. In die eerste bundel is sommige van die verhale uit die oogpunt van 'n vrou, asof sy die verteller is, geskryf, terwyl die res uit die manlike verteller se oogpunt geskryf is. In die vierde bundel is die "kluisenaar" 'n jong man wat verkies om stoksiel-alleen te bly, waterverfskilderye te maak en sy tyd in die natuur deur te bring. Dan trek die nuwe kafee-eienaar, sy vrou en hulle baba-dogter langs hom in en sy lewe verander drasties en dramaties. Soos dit 'n goeie kortverhaalskrywer betaan, eindig hy elke verhaal met 'n paslike klimaks en ontknopning.

Louis Krüger se debuutroman Die skerpskutter speel in Noord-Ierland af en die hooffiguur is 'n vegter vir die Ierse Republikeinse Leër. Malcolm Owens, 'n skerpskutter in Belfast, het 'n paar maande tevore sy ouers grusaam verloor in 'n bomontploffing, waarin sy suster erg vermink is. Soos wat hy al meer by die vryheidstryd betrokke raak, raak hy ook meer onseker van sy motiewe en beginsels en as hy met die agente van die Britse regering deurmekaar raak, word hy die prooi in plaas van die jagter.

Om mee af te sluit, wil ek melding maak van die werk van vier nuwe skrywers, wie se werk 'n gemengde ontvangs gehad het. Nadat André le Roux in 1971 met 'n digbundel Struisbaai-blues debuteer, wat kort daarna verban word en later weer vrygestel word, word niks van hom gehoor tot 1981 nie toe hy debuteer met 'n eksperimentele roman Te hel met Ouma!, waarin hy doelbewus afwyk van tradisionele verteltegnieke. Veel goed en ook minder goed is oor hierdie verwickelde werk gesê en die omslagontwerp en titel van die roman mag die niksvermoedende leser as sinies en oneerbiedig tref, maar eintlik gee dit veel meer te kenne.

In 1982 verskyn daar twee kortverhaal-bundels van Alexis Retief, naamlik Stad en Familie, wat nog 'n heftiger reaksie by kritici uitlok as Te hel met Ouma!

Die makabere, die obskure en heel dikwels die groteske speel in albei bundels 'n belangrike rol en alhoewel nie een van die twee bundels nog verbied is nie, sal dit by baie lesers kwaai aanstoot gee.

Nog 'n skrywer wat debuteer met 'n anti-roman is Dan Roodt, wie se debuutdigbundel Kommas uit 'n boomsol verban is. Van Sonneskyn en Chevrolet sê die skrywer self die volgende: "Dis geen roman nie, maar 'n oop teks. Dit het geen harmoniese struktuur nie, maar is 'n soort gedestrualiseerde teks wat deur die leser self voltooi moet word. Dis vol onsamehangendhede en gapings, sodat die lesere betrek word om sy eie betekenis daarin te vind." Meer hoef seker nie daarvoor gesê te word nie.

Oor Koos Prinsloo se debuutbundel kortverhale Jonkmanskas sê André Brink in sy Rapport-resensie dat baie min verdienstelike boeke wat oor die Grens handel tot dusver gepubliseer is. Juis om hierdie rede beskou hy Jonkmanskas as 'n boek waarvan kennis geneem moet word. Die verhale gaan oor die ervarings van die moderne jong man in die Suid-Afrika van vandag; sy reaksie op grensdiens, die probleme wat hy daarna ondervind om weer by die burgerlike lewe in te skakel; sy soektog na homself en sy innerlike worsteling om helderheid te kry oor sake soos sy seksualiteit, sy intellektuele behoeftes, en dies meer. As daar oor grenssake geskryf word, kan die taalgebruik nie altyd "mooi" wees nie. Die soort taal wat die troepie in "Fighting for peace" besig, sal vir baie lesers skokkend en onaanvaarbaar wees.

Dit bring ons dan by die digters van Tagtig. Tensy 'n mens 'n kenner van die digkuns, 'n gevorderde letterkundestudent of 'n hoge letterkundige is, moet jy jou liewer daarvan weerhou om self menings oor digters en hulle digwerke uit te spreek. Aangesien nie een van bogenoemde kwalifikasies op die skryfster van hierdie artikel van toepassing is nie, moet noodgedwonge aangehaal word wat voorste Afrikaanse skrywer en voorsitter van die Skrywersgilde, Jan Rabie, in 'n oorsig oor "Afrikaanse poësie vandag" daaroor te sê gehad het in die jongste uitgawe van die tydskrif Contrast.

Een van die eerste dinge wat opval as oor Afrikaanse digkuns gepraat word, is dat 'n groot aantal Afrikaanse digters oorsee woon. Die meeste van diesulkes as vrywillige bannelinge, of omdat hulle vrou Blank, of dalk nie-Blank is. Sheila Cussons is 'n voorbeeld van so 'n digter. Sy bring byna haar hele

volwasse lewe in Europa deur, trou met 'n Spanjaard en word 'n Katoliek. Gevolglik het haar verse 'n sterk Spaanse inslag en is diep mistiek en religieus van aard.

Ook Elizabeth Eybers woon al 'n geslag lank in Amsterdam en ook haar werk dra die tekens van die Nederlandse beïnvloeding. Peter Blum het weer spoorloos in Londen verdwyn en het Afrikaans dalk geheel en al afgesterf. Breyten Breytenbach woon vyftien jaar in Parys, bring die volgende sewe in 'n Suid-Afrikaanse tronk deur en vertrek daarna onmiddellik weer na Parys, waar hy met mening voortskryf en voortdig in sy moedertaal. Henk Rall het ook eers onlangs van die VSA af teruggekeer en Barend Toerien bevind hom ook al 'n geslag lank in New York.

P.J. Philander en Julian de Wette is twee bruin digters wat nog steeds getrou bly aan hulle moedertaal en bly voortthunker na hulle Vaderland. Ook Olga Kirsch wat reeds lank in Israel woon en Casper Schmidt dig nog steeds in Afrikaans.

Wat eietydse digters in Suid-Afrika aanbetref, word hulle werk gekenmerk deur die afwesigheid van 'n politieke bewussyn en samehangend daarmee 'n gesamentlike optrede of manifes. Hulle digterlike taal word ook dikwels gekenmerk deur skril tone van ongeloof en dissidensie, die opsetlike gebruik van ondigerlike taal en 'n weglug uit die Suid-Afrika van vandag met sy dringende sosio-politiese probleme. Jan Rabie haal hier vir T.T. Cloete en Henk Rall as voorbeelde aan van digters wat weglug van die realiteit. Gelukkig is daar darem nog jong skrywers wat met romantiese erns die wêreld om hulle bejeën en die liefde op digterlike wyse besing. Jeannette Ferreira, Phil du Plessis, Marliese Joubert, Wessel Pretorius, Pieter Claassens, Johann de Lange (wat die Ingrid Jonker-prys vir sy debuutbundel Akwarelle van die dors, ontvang het), Annesu de Vos, Theunis Engelbrecht en Fanie Olivier, kan in die verband genoem word.

'n Ander groep digters word weer gekenmerk deur die tone van ontreding, teleurstelling en verbittering wat uit hulle werk na vore kom. Hulle besin weer eindeloos oor die lelike dinge in die lewe en name wat hier opkom is reedsgenoemde Dan Roodt, André Leroux en André Letoit, Johan van Wyk en in 'n mindere mate die pront-eerlike Antjie Krog.

Digters wat weer om sinies te word oor die sosiale en politieke ongeregtighede waaraan hulle onderwerp word, is Peter Snyders en Ronnie Belcher met hulle "ordinary-mens" gediggies en Paternoster Hallelujas, onderskeidelik.

Om mee af te sluit wil ek Jan Rabie gelukwens met sy knap oorsig en die laaste twee paragrawe van sy artikel waardeliks aanhaal.

"Eventwel, met die Afrikaanse poësie gaan dit darem redelik goed, dankie. 'n Mens kry wel die indruk daar is so baie nuwe digters omdat party bang is vir die oper deursigtigheid d.w.s. verantwoordelikheid van prosa ('n diktatuur kan nie poësie lees nie).

Poësie in Suid-Afrika is gans te dikwels neurotiese ontvlugting van die ongesondes; net soos dit meesal die siekes is wat die wêreld wil genees. Die opstand wat daar is, is gerig teen die ouer geslag wat ons wêreld dan so opgevoeter het; die protes is nog te min verinnerlik, verantwoordelik op die self gerig.

Om op te som: 'n hele geslag nuwe, talentvolle of opstandige digters, die meerderheid waarvan die blank-Afrikaanse kerk-ondersteunde staatsbestel verwerp, sonder om 'n waarlike veelrassige of regverdige Afrikaanse gemeenskap in die plek daarvan te kan stel. Dié dinge waaroor ons toekoms gaan. Nog geen nuwe definitiewe stylrigting of skool nie, afgesien net van meer gebrokenheid en eerliker rondval, verkondig in minder kuns. 'n Mens sou verwag minder Europa moet aangevul word deur meer Afrika. Maar daarvoor wag ons nog. Die geboortepyne het nog maar net begin."

Na die skryf van hierdie oorsig is nog 'n hele aantal belangrike werke gepubliseer. Om die afgelope drie jaar se literêre oes in perspektief te plaas, is dit dus belangrik dat daar ter afsluiting kortliks van dié nuwe titels melding gemaak word.

Alhoewel slegs enkele digbundels in die oorsig by name genoem is, verdien Olga Kirsch se jongste digbundel Ruie tuin, spesiale vermelding. Soos wat die geval is met al haar poësie tot dusver, is die 34 gedigte in hierdie opwindende nuwe bundel ook almal ontroerende, gevoelvolle stemmingsverse wat selfs vir die oningewyde poësieleser "maklik verstaanbaar" en uiters leesbaar behoort te wees.

Van Adriaan Snyman verskyn die onthutende roman Heuwel van getuienis - 'n komplekse werk wat gaan oor satansaanbidding. Die boek sal baie lesers waarskynlik erg ontstel.

In ligter luim is Pirow Bekker se vindingryke roman Witsalpete, waarin hy lustig met die hedendaagse samelewings draak steek. Rondom die storie

van Rassie Erasmus, 'n tronkbewaarder met 'n obsessie om die laaste egte Boerperd op te spoor en sy bloedlyn vir die nageslag te bewaar, spot hy fyn met die Afrikaner se beheptheid om iets wat "suiwer" was, ten alle koste te bewaar en hy kry die grootdoenerigheid van die amptenary, die sensasielustigheid van die pers en talle ander klein menslike behepthe, almal goed onder skoot.

Op die flapteks van Elsa Joubert se jongste boek staan die volgende: "Die laaste Sondag is Elsa Joubert se eerste roman na haar opspraakwekkende Die swerfjare van Poppie Nongena, wat aan haar internasionale roem besorg het. Dit is 'n spannende, gedurfde aktualiteitsroman wat 'n projeksie gee van die kerk in Suid-Afrika - 'n ommuurde kerk waarin dit in die laaste instansie nie meer gaan om die versoeningsdoed van Christus nie, maar om Ootestamentiese waardes: 'n oog vir 'n oog." Elke leser sal vir homself moet besluit hoe hy oor die skryfster se hantering van hierdie baie aktuele saak, voel.

As tema vir haar verhale het Henriette Grové nog altyd die bestaansprobleme van die mens ontgin. In haar nuwe kortverhaalbundel Die kêrel van die Pêrel is die mens as gebonde sterfling weer die hoofkarakter. Sy vertel van Fransiena se teistering deur die sinloosheid van verganklikheid en die troos wat sy vind in die sin van die liefde; van Gerharda Buitenweg, wat soos 'n owerspelige vrou haar liefde verslinger op 'n kwaal van haar brose vlees; van die "kêrel van die Pêrel" met sy leuentaal, wat ironies genoeg bewys is van lewe en van menslikheid.

Minder as 'n jaar na haar aangrypende jeugverhaal Die wag vir die somer, wat as naaswenner aangewys is in Sarie en Human en Rousseau se jeugverhaalwedstryd vir 1982, verskyn 'n nuwe roman uit die pen van Marzanne Leroux. Aandmis oor Paternoster gaan oor die onoplosbare probleem van liefde oor die kleurgrens. Sasja, wit veertigjarige joernaliste en Geoffrey, bruin teoloog, ook in sy middeljare, kry mekaar onherroeplik, verblindend en teen alle wette in lief op die Weskust-dorp Paternoster. Op deernisvolle wyse beeld die skryfster twee eensame mense in hulle soeke na waarheid uit - sonder sensasie of politieke betoog.

In sy resensie in Rapport van 23.10.83, sê André Brink dat John Miles nie 'n skrywer is wat hom laat aanjaag nie. Sy jongste roman Blaaskans: die bewegings van Flip Nel is sy vyfde prosawerk binne die bestek van veertien jaar. Brink noem hierdie roman 'n "briljante en subtiele" meesterstuk. Die hoofkarakter is 'n bekende rugby-held, wat

onderwyser is op Pietersburg en deur die toeloop van omstandighede betrokke raak by 'n reeks bizarre gebeure. As sy motor 'n ent van 'n denkbeeldige swart tuisland, Vogelstruisstad af, breek en hy by 'n plaas om hulp gaan aanklop, verander die daaropvolgende week sy hele lewe. Byna saam met die verskynning van Blaaskans, word die verbod op sy vorige roman Donderdag of Woensdag, voorwaardelik opgehef. Boekwinkels en biblioteke mag voortaan die omstrede betrokke roman, wat gaan oor 'n staatsgreep in 'n Suid-Afrika van die toekoms, verkoop of uitleen, maar die boek mag nie op die rak uitgestal word nie. Dit mag slegs op "versoek" van die voornemende koper of leser "onder die toonbank uitgehaal word". In 'n hoogs amusante bespreking in sy rubriek "Rondom die letterkunde" in die Burger van 8.9.83, sê L.I. Bertyn die volgende: "Hierdeur word 'n ongekende nuwe 'kick' aan die koop van boeke gegee." Hoe dit ook al mag sy, albei die romans lewer 'n belangrike bydrae tot die Afrikaanse literêre oevre.

By die ter perse gaan van hierdie uitgawe van die Kaapse Bibliotekaris, was Roy Niemann se jongste boek Improvisasies van 'n somer nog nie van die pers af nie. In 'n gesprek mat die skrywer het hy egter laat blyk dat die verhaal in 'n groot stad afspeel, wat in die greep van 'n baie eienaardige somer, geknel is. Op 'n dag verskyn 'n straatprediker en voorspel dat al die tekens van die warm, eienaardige somer, die einde van die wêreld voorspel. 'n Groep mense in 'n rehabilitasie-inrigting raak by die straatprediker betrokke en te midde van stedelike terreur en die ondraaglike hitte, berei hulle hul voor vir die einde van die wêreld. As daar een oggend 'n snaakse deinsigerigheid oor 'n eiland, 'n klein entjie van die strand af hang, roep die prediker sy volgelinge bymekaar en kondig die oordeelsdagan aan. Die verhaal het 'n betekenisvolle einde wat die leser sal laat besef dat die mens hom nie onnodig moet bemoei met die werklike einde van die wêreld nie - vir elke mens is sy laaste dag die einde van sy eie klein wêreld.

As daar drie jaar na die begin van hierdie dekade reeds soveel verdienstelike werke die lig gesien het, wil ek voorspel dat die grootste lekkerlees dalk nog iewers om die draai lê, maar dat daar alreeds genoeg aktuele boeke op die rakke sit om nou al 'n groot lekkerstry aan die gang te sit. ■

NUWE BIBLIOTHEKE

OPENBARE BIBLIOTHEEK PAROW

Op 5 September 1983 het die nuwe openbare biblioteek in Parow vir die eerste keer sy deure vir die publiek geopen. Na die luisterryke inwyding in September verlede jaar en 'n feesprogram wat 'n opvoering deur die Parowse Toneelvereniging en 'n poppeteater vir die kinders ingesluit het, was die personeel baie gretig om die leners ook in die pragtige gebou te laat deel. Daardie eerste dag het dan ook alle verwagtinge oortref - in so 'n mate dat ons nog nooit weer behoorlik herstel het nie, want 'n totaal van 3 164 boeke is uitgereik en die nuwe aansluitings het letterlik ingestroom. Hierdie rekordgetal was wel eenmalig, maar die biblioteek word nog daaglik druk besoek en daar is nooit 'n ledige oomblik nie.

Almal wat ons besoek, is baie ingenome met die pragtige gebou - die ruimte, rustigheid en

gesellige atmosfeer en luukse voorkoms lok baie komplimente uit. Die tweede reaksie is gewoonlik: Hoe kon julle soveel jare in die ou biblioteek werk? Die enigste antwoord wat ons daarop kan gee is dat ons dit nie anders geken het nie, maar om jou nou daarin terug te dink is totaal onmoontlik.

Die geskiedenis van die Parowse Openbare Biblioteek gaan ook ver terug ... reeds in 1938 het 'n subskripsiebiblioteek tot stand gekom - in die sitkamer van 'n private woonhuis. Die destydse Dorpsbestuur het 'n maandelikse toelaag van R10 aan die biblioteek gegee. In later jare word daar ook 'n toelaag van die Provinsiale Administrasie ontvang, gevolglik kon die biblioteek in 1948 na 'n groter gebou verskuif - te wete 2 kamers wat deur mev. C.A. Faull in Oldhamweg beskikbaar gestel is.

Met die afkondiging van

Ordonnansie no. 4 van 1955, waarin die vrye openbare biblioteekdiens tot stand gekom het, het die Stadsraad van Parow op 13 Oktober 1955 aansoek gedoen om as lid van die Provinsiale Biblioteekdiens te registreer. Op 24 November 1956 word die eerste volwaardige biblioteek in Parow amptelik deur die destydse Burgemeester, wyle mnr. Alk van Zyl geopen. 'n Saal van die Burgersentrum, wat aanvanklik nie as biblioteek beplan was nie, is vir hierdie doel ingerig. Die voorwaarde van aansluiting by die Provinsiale Biblioteekdiens was wel dat 'n geskikte gebou binne 'n redelike tyd opgerig moes word. In hierdie stadium het die biblioteek gespog met 5 000 boeke en 180 lede. Vooruitgang het egter spoedig gevolg en binne 'n jaar, met 'n ledetal van 3 600 volwassenes en 2 050 kinders, was die gebou te klein. Die Kinderafdeling is in 1957 verskuif na 'n huis agter

die Burgersentrum.

Hierdie situasie het onveranderd bly voortbestaan tot in 1983. Tekortkominge en probleme was daar volop: die gebou was van meet af aan te klein en baie beknopt; die versteekte ingang en trappe het die biblioteek baie ontoeganklik gemaak en die gebrek aan boeke en 'n vriendelike atmosfeer het menige voornemende lid, as hy wel bo uitgekom het, die aftog laat blaas. Die biblioteek het nie oor 'n behoorlike naslaan- of studieruimte beskik nie - en dit wat daar was moes die publiek en personeel deel, want daar was geen ander plek om administratiewe take te verrig nie. Die gebrek aan 'n groepaktiwiteitsaal het ook baie planne en programme laat skipbreuk ly - met die gevolg dat uitbreidingsaktiwiteite tot die minimum beperk was.

Die beplanning van die biblioteek het reeds 21 jaar gelede begin en die terrein waar dit nou tot stand gekom het, is die vyfde een wat vir hierdie doel gekies is en minstens net soveel planne het in dié tydperk die lig gesien. Die argitek, mnr. A.P.S. Conradie, was van die begin af by hierdie projek betrokke. As 'n persoon wat altyd individualisme en goeie styl bo massaproduksie stel, het mnr. Conradie gesorg dat die eindresultaat 'n funksionele en praktiese gebou is, maar een wat 'n warm en toeganklike atmosfeer uitstraal - dus enige biblioteekaresse se droom. Die atmosfeer word geskep deur 'n deurlopende motief wat waarneembaar is in die struktuur en ameublement en alles 'n pragtige geheel laat vorm.

In teenstelling met die ou biblioteek, huisves hierdie ruim en sonnige gebou met sy groot noordevensters, beide die

volwasse- en kinderafdelings, wat vanaf een toonbank bedien word. Aan albei kante is daar genoeg fasiliteite om gesellig te sit en lees of rustig en privaat te studeer. Die biblioteek spog verder met 'n groepaktiwiteitsaal wat sitplek aan 120 mense bied, sowel as 'n goed toegeruste kombuis om die saal te bedien. Daar is ook 'n komiteekamer, personeelkamer, boekestoor en 'n motorhuis wat in die toekoms dalk 'n mobiele biblioteek kan huisves, asook voldoende kantoorkamers. Die biblioteekpersoneel kan nou kies tussen twee werkkamers om hulle pligte uit te voer en 'n aantreklike personeelruskamer maak die werksomstandighede soveel aangenaam. Twee binnetuine, dakligte wat natuurlike lig deurlaat, 'n tuin wat reeds baie mooi vertoon en beligting wat die gebou saans amper sprokiesagtig laat voorkom, maak dit voorwaar 'n biblioteek om op trots te wees.

Parow se nuwe biblioteek is baie sentraal geleë - in die hart van die sakesentrum - en dus vir almal toeganklik. Daar is ook deurgaans voorsiening gemaak vir gestremdes - daar is geen enkele trappie in die gebou nie!

Die biblioteek neem daaglik toe in gewildheid en almal moes gedurende die openingsmaand volstroom werk om die nagenoeg 1 000 nuwe aansluitings en 'n boeksirkulasie van 31 764 (teenoor 'n gemiddelde van 19 000 in die ou biblioteek) te hanteer.

Met 'n skenking wat tydens die amptelike opening ontvang is, is die kern van 'n spesiale versameling oor Ekonomie, Sakebestuur, Handel, Personeeladministrasie en verwante

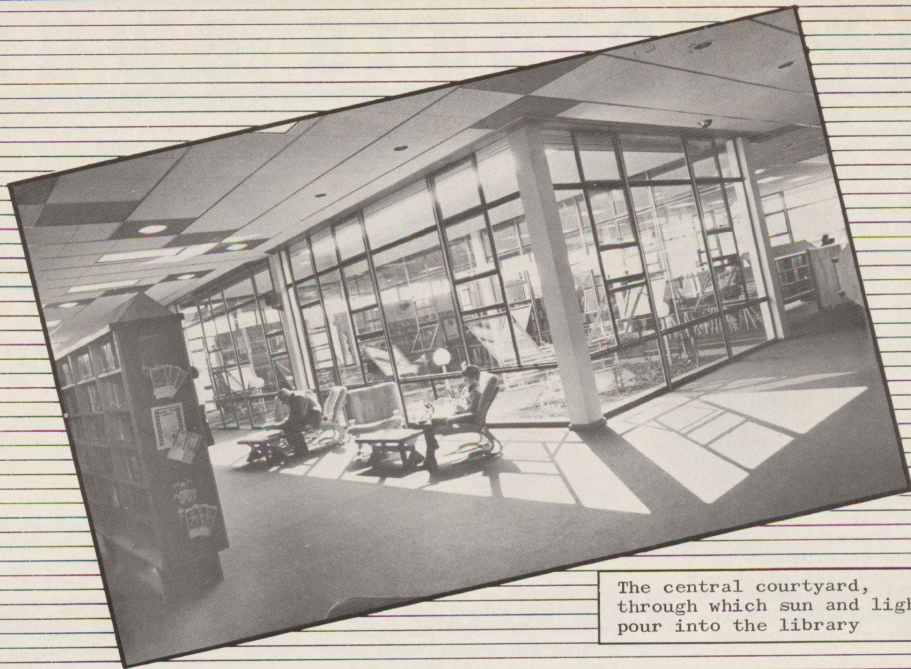
onderwerpe aangekoop. Daar sal gepoog word om hierdie versameling in die toekoms verder uit te brei en op datum te hou.

Te oordeel aan die aanvanklike reaksie van die publiek van Parow, sal die biblioteek ongetwyfeld die middelpunt van die gemeenskap word - nie net kultureel nie, maar ook sosiaal waar mense gesellig byeenkom om lektuur uit te kies, naslaanwerk te doen, te studeer of sommer net gemaklik en rustig te kom ontspan met 'n koerant of tydskrif.

Planne vir die toekoms is daar baie - etensuurfilm-vertonings; 'n gerielde program vir die Senior Burgers (die eerste een wat as 'n bekendstellingsprogram gedien het en films en 'n boekvoorslesing ingesluit het, was 'n reuse sukses); films en storiëure en vakansieaktiwiteite vir die biblioteekkinders is ook reeds met welslae van stapel gestuur. Dit is fantasties om te weet dat die fasiliteite beskikbaar is en dat 'n mens jou verbeelding die vrye teuels kan gee.

Intussen gaan ons voort om die onophoudelike stroom mense te help en probeer ons om die nuwe gebou ons eie te maak, sodat die personeel ook hulle stempel kan afdruk op die atmosfeer in die biblioteek: 'n gees van welwillendheid, behulpsaamheid en vriendelikheid.

CARLA MOLIER
BIBLIOTEKARESSE
OPENBARE BIBLIOTHEEK PAROW

The central courtyard, through which sun and light pour into the library

BARBARA STEELE, CHIEF LIBRARIAN OF THE WESTERN CAPE, COMMENTS FURTHER ON FEATURES OF SPECIAL INTEREST IN THE PLANNING AND FURNISHING OF THIS LIBRARY -

Parow Municipality now has the largest library building of all centres affiliated to the Cape Provincial Library Service, the floor area being 2100 square metres.

One enters this library with a feeling of wonder and pleasure. It is so harmoniously and restfully furnished that, although very spacious, does not overwhelm by its size. The golden green carpets and comfortable easy chairs in greens and fawns combine very pleasingly with the light-coloured Sen wooden shelving. Clever use has been made of the heavily grained wood to form patterns at focal points.

From the issue counter, one looks down into the adult library to the centre courtyard, with its plants and comfortable benches. Nearby is a browsing area for young

adults, conveniently close to the paper-back and record collections.

Those needing large print books also have a special nook, furnished with chairs with arms, which the elderly generally prefer.

The reference and study collections are generous and ample seating has been provided for students. The reference librarian is within easy reach of the pamphlet collection, ready reference collection and the microfiche reader. Far from the bustle around the issue desk and furnished with deep, relaxing easy chairs, are the periodicals and the art print display areas.

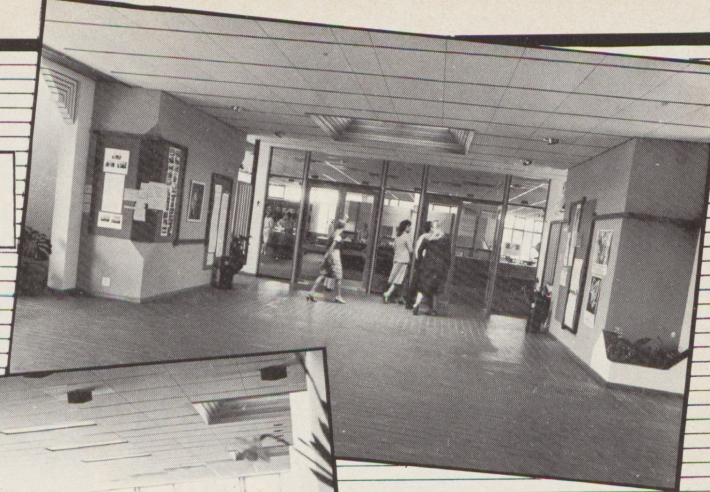
The children's room is a delight. The small children have their own area, brightened with adjustable hanging lights in metallic colours.

There is generous seating here, also, for students and casual browsers.

The group activities room of 117 square metres has two adjacent committee rooms, divided from the main hall by concertina doors. For large functions, the main hall can thus be considerably enlarged, but two more intimate rooms are also available for use by societies and other small groups.

Should Parow decide at some future time to computerise the issue and to introduce a checkpoint system of control, it should be relatively easy to make the required modifications. The work areas and storage space are generous enough to provide for many years to come, and staff needs are well catered for. ■

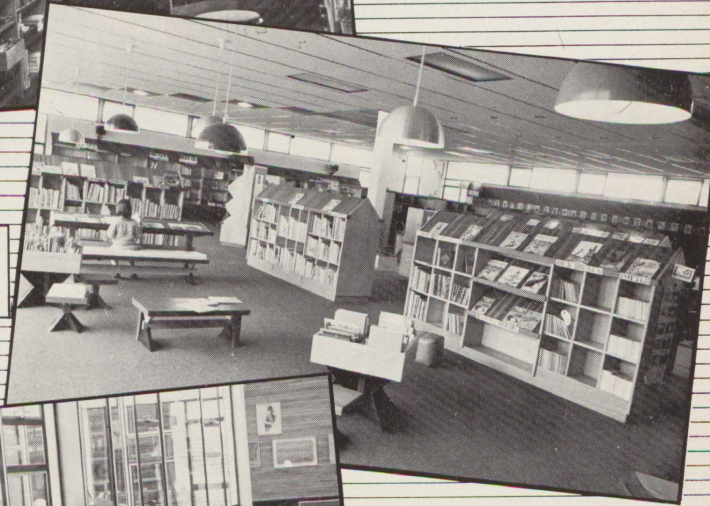
The entrance foyer is inviting and gives access to all the sections of the library

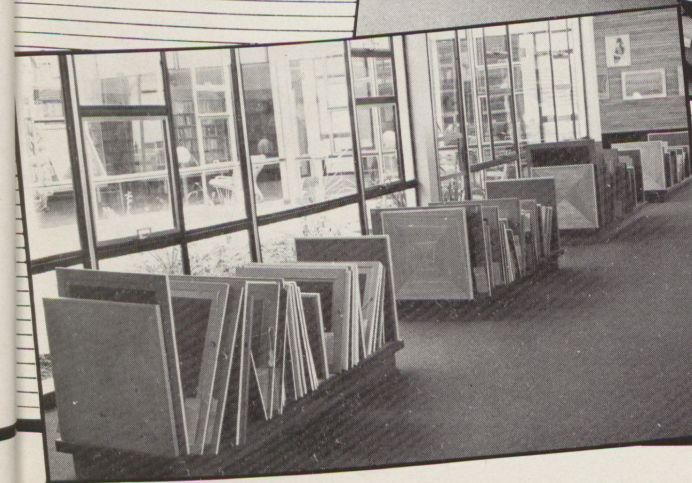
The horseshoe-shaped issue desk serves the adult members on one side and children on the other

The children's library, with low shelf-units and browser boxes for picture books

The units for storing art prints lead one on to the panelled exhibition area on the end wall

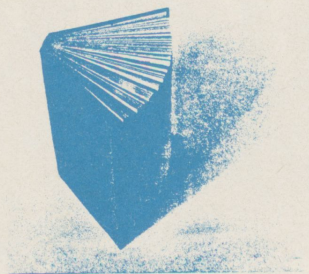

BOEKEVOORRAAD

Die boeke gedurende 1983 deur die Biblioteekdiens aangekoop, het gemiddeld R10 elk gekos en dit word bereken dat die totale voorraad teen gemiddeld R5,50 elk gewaardeer kan word. Dit is amper so goed as om te sê dat in enige biblioteek daar 10 000 of 12 000 R5-note op die rakke geliasseer staan, kleingeld uitgesonder! Dis geen wonder dat n mens se mond soms water by die aanskoue van soveel boeke nie? Dis seker ook hoekom bibliotekaris/esses so dikwels sug dat hulle tog maar 1 c of 5 c gehad het vir elke boek wat hulle uitgereik het, min beseffende hoeveel meer se waarde hulle elke keer hanteer!

Net soos banke sorg dat ons R5- of R10-note mooi skoon en netjies bly, sorg biblioteke dat die boeke mooi en netjies bly; of doen hulle dit, want die vlees is soms tog so swak? "Ek het tog nie nou tyd om al die kaarte uit te soek en die boeke êrens te stoor tot die streek dit kan terugneem nie. Laat die boeke tog maar nog n rukkies staan, al lyk die plastiek al soos toebroodjiespapier, hy hou darem nog. Die stofomslag lyk ook nog nie te sleg nie, in elk geval beter as daardie boeke van die streek wat na herstel geen omslag meer het nie! Die rugkant is losgeskeur? Haai, dis dan nog n splinternuwe boek. Hy moet maar nog n paar keer sirkuleer anders sê die streek weer ons mishandel die boeke. Verbeel jou!"

Het u al so n gesprek gehoor? Ek hoop werklik nie so nie, want dis n alleengesprek wat soms, net soms, diep in die hart plaasvind, maar dis verskriklik aansteeklik en ek wil glad nie hê dit moet rugbaar word nie.

Weerspieël die boekevoorraad die karakter van die biblioteek?

Dit kan lekker lank filosofies beredeneer word, maar ek kan wetenskaplik bewys dat daar n direkte verband bestaan tussen die fisiese toestand en die aandag daaraan gespandeer! Stel dit n slag self op die proef en u sal verbaas wees om te sien hoe die publiek self die boeke met minagting behandel. Die aantal kere wat die frase: "Tannie, dit was so toe ek dit uitgeneem het", gehoor gaan word, sal ten minste verdriedubbel. Dan natuurlik aan die ander kant die streek wat nou kort-kort briefies gaan stuur oor dié boek of daardie plaat wat dan beskuldig sou wees en nou ewe skielik betaal moet word. Dis verbasend hoe daar gepik kan word op diegene wat net n bietjie rus en vrede wou hê. As al die boeke nou in n mooi netjiese toestand is, wat kan ons verder doen om die voorraad aantreklik te maak? Die antwoord is eenvoudig, hou dit reserant.

Laat ek dit illustreer met die storie van die middag toe ek in n biblioteek n uitstalling aantref met n pragtige plakkaat wat die deugde van n reis na Spanje besing en daarmee saam vorm die 1958-uitgawe van H.V. Morton se boek die enigste bydrae tot verdere inligting. Was

dit n uitstalling? Van wat? Ons kunstenaar se tekenkuns, die gemiddelde ouderdom van die boekevoorraad, of wat? Ek verneem die Russiese geheime diens, die KGB, het n afdeling bekend as "mis-information". Daardie middag het ek baie daaraan gedink toe ek my wou voorstel hoe die ernstige toeris met hierdie boek as agtergrond na paaië, hotelle, restaurante, mense of dergelike gaan soek in 1983 se Spanje.

Moenie dat ons disinformasie versprei deur boeke met verouderde en dus foutiewe inligting in, aan die publiek te gee nie. Ek weet baie mense redeneer dat iets beter is as niks, maar ek verskil heftig. Tegnologie en politieke geskiedenis is twee uitstaande voorbeelde van vinnige verandering en kan nooit toegelaat word om te verouder nie.

Ek vind selfs onder die ouer streekbibliotekaris se soms die gevoel dat boeke wat hulle die afgelope tien jaar as ou vriende geleer ken het, as immergroen beskou word. Hulle het dit dan self in die streek ontvang, toegeken en uitgereik en al verskeie kere opgelet dat dit goed sirkuleer! Wat is dan verkeerd daarmee? Ons moet altyd deurdringend na sodanige boeke kyk of die inhoud nog vars en toepaslik is en of dit alreeds vervang is. Vra van die leners, hulle sal gevele voel om in sulke omstandighede geraadpleeg te word en bring dit definitief onder die aandag van die streekbibliotekaris want saam met u is dit sy plig om te sorg dat die voorraad netjies en bruikbaar bly. □

ANDRÉ STEENKAMP

A POTTED HISTORY OF POP

There has always been popular music - music made for, and by, the majority of the people - but "pop" - music as a commodity to be bought and sold, the value of which lies in the money it makes - is a twentieth century phenomenon.

The era between the two world wars was the great age of the dance bands and big swing orchestras, while radio, the cinema and the record further reduced home-made music. By the forties, singers like Bing Crosby and Frank Sinatra, who had started with the big bands, had become phenomenally popular. They adapted big band material, songs from jazz, blues and musicals, to their personal style. Radio, then television, brought them into everyone's home and pop had arrived.

Then Johnny Ray proved that songs did not have to be bland to be popular and, in their search for new emotional sources, performers turned to black American music. As the blacks moved into the cities and absorbed city rhythms and sounds, rural blues became 'urban blues'. To cut through the noisy clubs and dances, performers used electric instruments, chiefly the guitar, and 'rhythm and blues' (R&B) was born. Combining this with the country and western songs of the white American south, singers like Elvis Presley made 'rockabilly' and then rock'n'roll. When the radio and cinema took it up, it became the music of a whole genera-

tion of urban teenagers everywhere. Pop became big business.

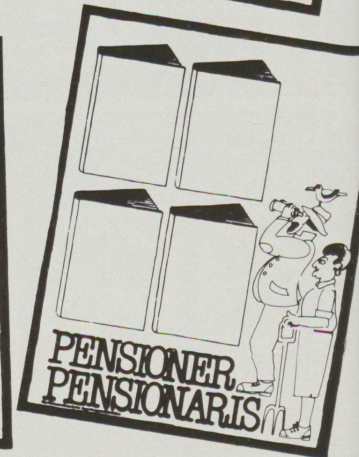
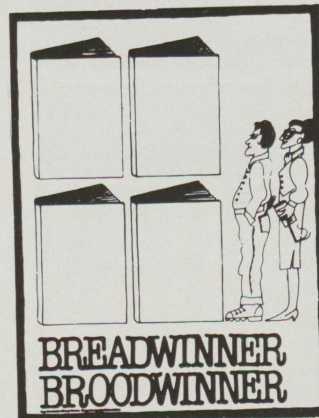
By the end of the fifties the record producers dominated the scene. The production of pop songs was an industry, a commercial jungle in which singers lost their individuality and became fronts for commercial 'hit' tunes.

The English record industry had not yet reached this stage and home-made skiffle groups still provided the music in local clubs. It was the Shadows' music, rather than the songs of Cliff Richard, which inspired these groups. They wanted to use all the sounds of American rock'n'roll, yet they had to produce music with enough loud energy and local familiarity to appeal to their audiences. So they developed a raw, personal style derived from 'soul'. Rock'n'roll became rock. The success of the British beat, chiefly in the person of the Beatles, had far-reaching effects. Firstly,

it opened the way for the more personalised singing stars of black America - Ray Charles, Aretha Franklin and other 'soul' singers became popular - and, as the electric guitar was the basic tool of rock'n'roll, so the electric blues guitar became the basic tool of rock. Secondly, it vindicated the promise of rock'n'roll as a do-it-yourself-music. The Beatles wrote their own songs and controlled the sound of their records. Rock offered freedom for individual artistic expression and the British beat boom drew in musicians like the Rolling Stones, who had, before, despised pop and worked in jazz and blues. In America it appealed not only to Presley's admirers, but also to the old ex-pop musicians who had become bored with commercial exploitation and had moved into more 'serious' music - especially those working in urban folk. The Beatles success proved that it was possible to have a mass cultural impact while preserving one's status as a 'real' musician.

Folk musicians, led by Bob Dylan, began to go electric and they re-made rock songs into a means of social commentary and protest and a form of poetic self-expression. Beatniks and hippies, too, took up rock and groups like Jefferson Airplane made it into 'acid' rock - music as psychedelic experience - while 'art' rock used electric sound and its distortion to provide a kind of media shock. These developments in turn influenced British musicians, who began to think, not in terms of commercial success, but in terms of

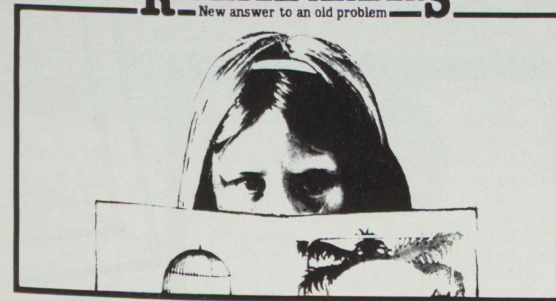
◆ As reported in The Cape Librarian (September 1983) Fish Hoek Public Library celebrated its 25th Birthday during June. Clare Jewiss designed some lively line drawings, to illustrate 25 years of service to the community. Here you see the main panel and a detail of the poster which can be reproduced and used in any other context. All that is then required is for the local librarian to cut out pictures from magazines or book-jackets and paste them on the covers of the books in the poster, to suggest real books!

◆ Another design, taken from the cover of the Award Winning Children's Books, has been enlarged photographically into poster size, to represent THE BOOK GANG for Knysna Public Library's 90th birthday recently. Copies of this enlarged black/white poster (to which colour can easily be added) are also available for use in displays to promote children's reading.

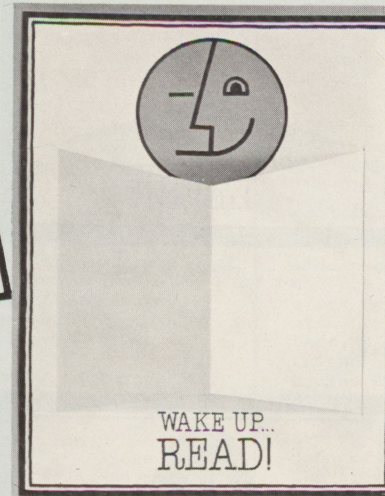
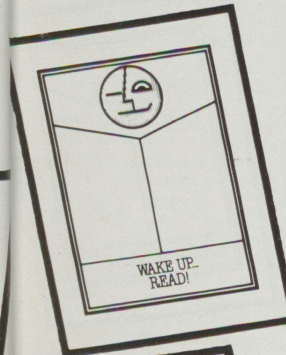

REMEDIAL READERS

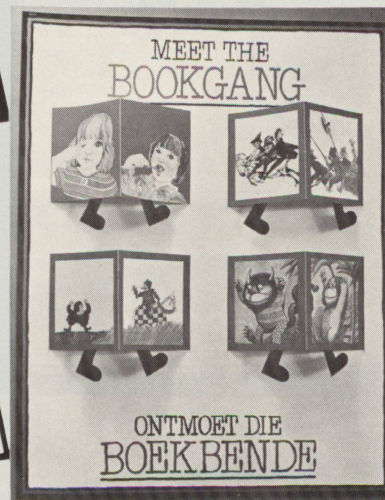
New answer to an old problem

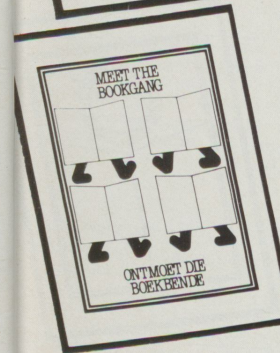
◆ The illustrations used for the article on REMEDIAL READING (Cape Librarian, September, 1983) have been enlarged in the same way. They would make attractive posters in a display of these Remedial Readers.

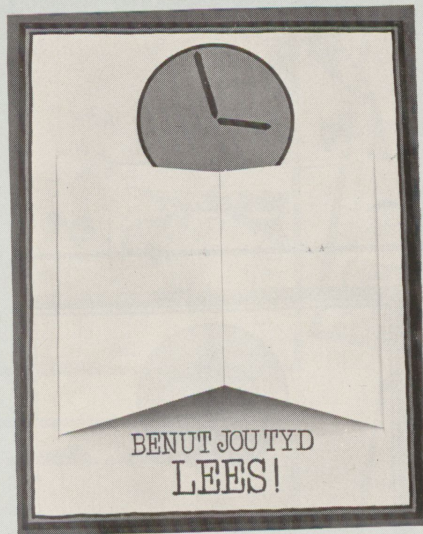
◆ The official opening of the Parow Public Library was marked by a series of exciting new posters by Dianne Cowley. With stimulating captions, such as WAKE UP AND READ, and DRONKGESLAAN - VRA DIE BIBLIOTEKARESSE, and BOOKS BRING OUT YOUR BEST, and so on, they can be used with any selection of books and are ideal for openings or special occasions.

In the larger poster MEET THE BOOKGANG / ONTMOET DIE BOEKBENDE, we see the poster complete with small cut-out pictures, to suggest actual juvenile books. Next to it, we see the poster reproduced photographically, which is available to libraries on request. Again, the local librarian can select her own cut-out pictures to paste onto the book-covers to complete the book designs.

All this enlargement and reproduction has been made possible by the co-operation of the Photographic Section of the Roads Department. All the reproductions are, of course, in black and white, but they can be enlivened by adding colour - by means of cut-out pictures, as described above, or by adding touches of colour with Kokipen, and so on.

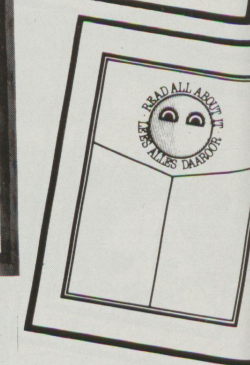
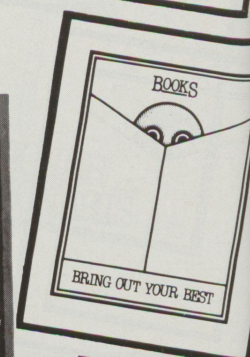
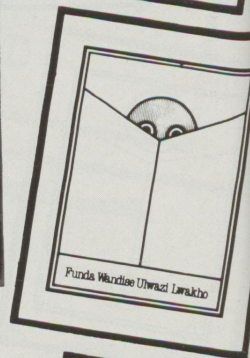
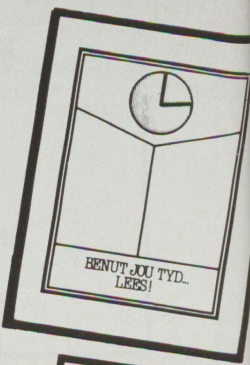

Much of this material can be mixed and matched, or adapted to meet the actual requirements of any individual library. If you are planning any sort of celebration, or a formal opening, or *somesuch*, write in to the Senior Librarian, Publications, giving as much prior notice as possible and also giving specifications of your display areas (number and size of display boards) and a batch of display material can be sent to you.

We hope to add to this material from time to time and will keep you informed as to what is available.

P.S. If you are planning something quite different, talk to us in good time. We make no wild promises, but we will surely do our best to help you! ☆

Mary Kleinschmidt

BOOK REVIEWS BOEKBESPREKINGS

ADULT · VOLWASSE Fiction · Fiksie

Three noteworthy South African women writers have this year had their work published by Ad. Donker in the Women Writers series. For anyone seriously interested in contemporary South African writing and literature, and more specifically South African women writers, these books should not be missed. Not only are they of an extremely high standard, but they also make for satisfying and rewarding reading.

FUGARD, Sheila
A revolutionary woman.
Sheila Fugard's third novel is set in the Karoo in New Kimberley. It is, as she calls it, "a kind of love story, with elements of pacifism and feminism in it" (*Argus*, 13.8.83). Christina Ransome is a white teacher, who teaches at the coloured school. One of her favourite pupils is Ebrahim, 18, whom she has taught for over five years and towards whom she bears an ambivalent love. The central storyline revolves around an alleged rape that the town Boers accuse Ebrahim of committing on 14 year old Sannie de Bruyn - a simple-minded daughter of a staunch Boer. Ebrahim is arrested, but, after obtaining bail, is hounded by a kommando all set to hunt him down and kill him. This is an extremely powerful novel, with many threads and cross-currents. Christina is a follower of Mahatma Gandhi and his belief in ahimsa - non-violent passive resistance, but can still not come to terms with the subjugation of his wife Kasturbai and most of the childbrides in India. Christina is indeed a revolutionary woman, who refuses to accept men's way of doing things and the violence they employ to achieve their ends. A revolutionary woman is not a militant book at all - it shows up what Fugard (and Christina) cannot accept in South African society as it was and is. As a truly good piece of literature, it will probably stamp Fugard's name in many people's minds as not just 'Athol's wife'.
D.D.

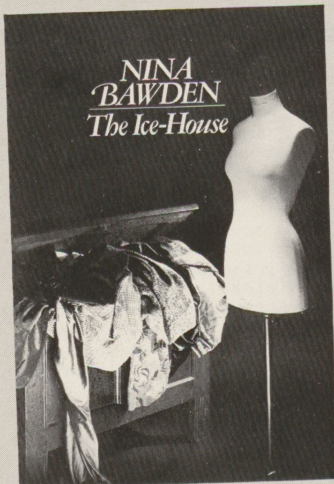
PALESTRANT, Ellen
Nosedive and other writings.
The author lives in Johannesburg and does, among other things, television script writing. This is her first book; it includes *Nosedive*, which is a novella, and four short stories.

The heroine, or anti-heroine, in the title story is 'E' - she is also the narrator and is having some difficulty in her life, due to the fact that she has no sense of direction in the physical sense, and puts herself in the care of a doctor who specialises in 'Positive Olfactory Inhalation'. This is treatment which involves using one's nose to find one's way. The symbolism in this story which seems to rile rich white matrons and the lack of meaningful direction in their lives, is quite startling, witty and always clear.
The other stories, especially *Six free pulls*, highlight different aspects of life in South Africa. A most impressive debut. Hopefully we will hear much more of this talented writer.
D.D.

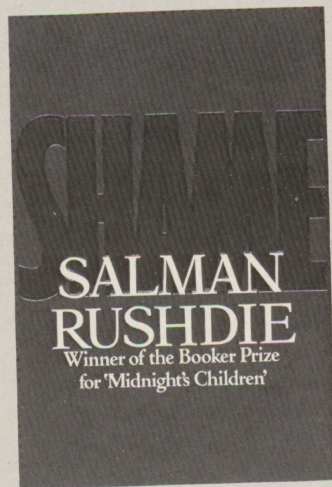
ROBERTS, Sheila
This time of year and other stories.
The author has previously been awarded the Olive Schreiner Prize for *Outside life's feast*. This is a volume of short stories with a distinctly South African flavour. The title story concerns a middle-aged farmer's daughter, Hannah, who has returned to her father's farm after her divorce, bringing her two sons with her. It is the same time of year that, a year previously, her close friend and neighbour, Mary Vosloo, had hanged herself. This after a marriage in which she had suffered her husband beating and cruelly abusing her in both the physical and mental senses. When Hannah's ex-husband Sam tries to persuade her to re-marry him, she has to decide whether to return to him and his evil ways and perhaps end up like Mary, or take a positive step in renewing herself by staying on the farm.
Coming in concerns a French family who have recently immigrated to South Africa and their culture shock. The air of desolation, ambiguity and Ms Roberts' talent for conveying realistically the South African dialogue, make her one of the more important South African women writers. She reveals the South African reality with no holds barred, but with an affection that comes through to the reader.
D.D.

BAWDEN, Nina
The ice house. -- Macmillan, 1983.
Ruth and Daisy have been close friends since their schooldays. Ruth's childhood was not a happy one, but as an adult she finds security in her seemingly perfect marriage to Joe and her enduring friendship with Daisy, until a double betrayal forces her to take a new look at herself and those around

BOOK REVIEWS
BOEKBESPREKINGS

her. The complexities of the characters' relationships, their emotions, reactions, fantasies and self-deceptions are subtly portrayed and the author uses telling details to good effect in this very readable novel.
M.J.I.

RUSHDIE, Salman
Shame. -- J. Cape, 1983.
The setting is a fictitious Asian country, which, the author says ironically, is not meant to represent Pakistan. The plot encompasses family

scandals and tragedies, and political intrigues and violence. This may be described as a political satire in the form of an allegorical fantasy. It is skillfully written, inventive, colourful and at times grotesque, with strong elements of black comedy. Those unfamiliar with recent political developments in Pakistan may find it a little inaccessible, but it is an interesting example of contemporary fiction writing. The author won the Booker Prize and the James Tait Black Memorial Prize for his previous novel, Midnight's children.
M.J.I.

VARGAS LLOSA, Mario
Aunt Julie and the scriptwriter. -- Faber, 1983.
Young Mario works at a second-rate Lima radio station, studies law and dreams of becoming a writer. He falls in love with his aunt Julia (actually, a family connection by marriage) and causes a great family scandal. Meanwhile, a Bolivian scriptwriter, Pedro Comacho, is hired by the radio station to churn out soap-opera serials. These become wildly popular, but as the unfortunate Camacho heads for a mental breakdown, his plots grow more and more bizarre and confused. These alternate with Mario's story in a sort of counterpoint. Vargas Llosa is a distinguished Peruvian author and this partly autobiographical novel has been translated from the Spanish. It is a clever, funny and imaginative work, which explores the relationship between fiction and reality.
M.J.I.

LIVELY, Penelope
Perfect happiness. -- Heinemann, 1983.
A stunning novel by an author whose first adult novel, The road to Lichfield, was short-listed for the Booker Prize. She uses a very succinct and simple style, but with marvellous control and accurate observations she shows forth the hazards of every day coping with life and the nature of the human mind. With husband Steven, Frances had known what was to her 'perfect happiness'. Eight months after his death she is still possessed by grief. When her adopted son is injured in a bomb blast in Italy, she embarks on a trip to Venice and almost succumbs to an overwhelming melancholia. Back in London, her beloved sister-in-law, Zoe, and an amiable musicologist, Morris, coax her back to life. She finally knows the limits of her grief and starts to move out from her past into her future.

BOOK REVIEWS
BOEKBESPREKINGS

The narrative reads like a finely orchestrated debate, centering around a classic case of human bereavement. It is an intense and, at times, emotive novel about private pain, but it is never depressing, simply very sad, but truthfully observed. Superb writing.
L.P.

ADULT VOLWASSE
Non-fiction Vaklektuur

LIP from South African women; edited by Susan Brown et al. -- Ravan, 1983.
There are more than sixty contributors to this collection of poems, photographs, short stories, lithographs, essays and drawings by South African women. The book has been structured into different sections, in order to highlight the different themes explored by these women. For example, Textures of the everyday contains pieces that explore the range of 'everydays women live through with love or rage, endurance or madness'. Hidden faces deals with the concealed, secret lives of women. There are some incredibly strong pieces of writing here - Nokulunga's wedding by Gcina Mhlope shows the way women's feelings are not taken into account at a kidnapping, rape and forced wedding of the heroine by a man from a rival tribe. Other contributions include works by Sheila Roberts, Rose Zwi and a telling piece by Annie Katzew on life in an old age home. The very South African writing and visions are 'both reflective and strong, ugly, frightened, angry, assertive and vulnerable'.
D.D.

VERSFELD, Martin
Food for thought: a philosopher's cook-book. -- Tafelberg, 1983.
What a delightful and versatile writer and philosopher Martin Versfeld is! This is a cookery book with a difference; it is written in the Louis Leipoldt-tradition, where information about food and recipes is combined with general chit-chat about cooking traditions, vegetarianism, Zen Buddhism, mysticism, God and the human mind. This wonderfully wise and humorous man's writing is like a carefully prepared meal - to be savoured and enjoyed at leisure. In the words of W.A. de Klerk in Die Burger of 25.8.83, 'Dis n heerlike boek dié. U spysse - geestelik, maar ook gemaak deur eie hand en hart - sal soveel lekkerder smaak, wanneer u dit gelees het'.
L.P.

JUVENILE JEUG
Fiction Fiksie

BOHDAL, Susi
Selina, Moestassie en die kat Toeterjat; vertaal deur Linda Rode. -- Tafelberg, 1983.
n Voorleesboek vir kleuters, geïllustreer met treffende etse, waarin kennis gemaak word met Selina en haar muismaat, Moestassie. Op n dag word hulle vreedsame bestaan bedreig deur n yslike kat met die naam Toeterjat. Hy is die stad se voorste muisvanger en het al op al wat ander muis is, jag gemaak. Nou slyp hy sy tande vir arme Moestassie. Hiervoor gaan Selina egter n stokkie steek en haar konfrontasie met Toeterjat, sorg vir heelwat opwinding. Linda Rode se lewendige, knap vertaling verdien spesiale vermelding en Susi Bohdal se etse gee die atmosfeer van die verbeeldingryke storiëtjie, op uiters aanskoulike wyse, weer.
Z.J.E.

**SELINA,
MOESTASSIE
EN DIE KAT
TOETERJAT**

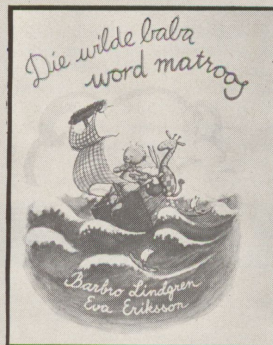

BOOK REVIEWS
BOEKBESPREKINGS

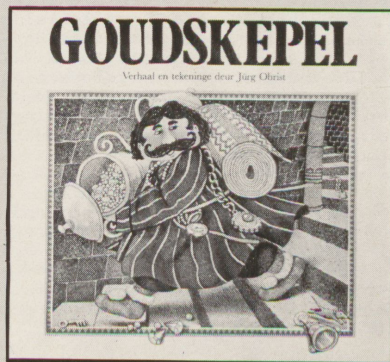
DE PAOLA, Tomie
Ouma Bo en Ouma Onder; vertaal deur G. Vosloo. -- Human & Rousseau, 1983.
'n Pragtige voorleesboekie vir kleuters, waarin hulle leer dat alle mense oud word en uiteindelik doodgaan. Tommie en sy ouers gaan kuier gereeld by sy oma en oumagrootjie. Hy geniet die besoekies altyd baie, want hy is ewe lief vir altwee omas.
Ouma is gewoonlik onder in die huis aan't weskaf voor die ou groot, swart koolstoof, terwyl oumagrootjie bo in haar kamer bedleënd is. Dis waarom hy hulle Ouma Bo en Ouma Onder, noem. Toe Ouma Bo op 'n dag nie meer daar is nie, besef hy dat dit ook eendag met Ouma Onder sal gebeur. Op 'n sensitiewe en deernisvolle wyse word hierdie basiese lewensles, binne die raamwerk van die verhaaltjie, deur die skrywer hanteer. In Tommie se twee oma's, behoort elke kind ook iets van sy oma of oumagrootjie te herken. Die ou-wêreldse illustrasies vorm 'n hegte eenheid met die eenvoudige teks. De Paola is die illustreerder van sowat 50 boeke, waarvan hy 'n paar self geskryf het. Hy het ook reeds verskeie toekennings vir sy werk ontvang. Z.J.E.

LINDGREN, Barbro en ERIKSSON, Eva
Die wilde baba word matroos; vertaal deur E.P. du Plessis. -- Human & Rousseau, 1983.
'n Kostelike, berymde vertaling uit Sweeds oor die wilde baba se aspirasies om matroos te word. Met hom kan niemand huis hou nie en op die sitkamermat onderneem hy die mees avontuurlike see-reise denkbaar. Hy keer slegs terug na die werklikheid wanneer sy maag hom daaraan herinner dat dit etenstyd is. As slaaptyd eindelijk aanbreek, slaak sy ma 'n yslike sug van verligting, want tot die volgende seereis begin, het sy darem weer rus vir haar siel!
E.P. du Plessis se vrolike beryming is eg-Afrikaans en vul die prettige

illustrasies goed aan. Dié verbeelding-ryke storiëttjie behoort groot byval by ewe onnutsige kleuters te vind. Z.J.E.

OBRIST, Jürg
Goudskepel; vertaal deur Freda Linde. -- Kinderpers, 1983.
Alhoewel hierdie Switserse kinderboek-illustreerder in Suid-Afrika betreklik onbekend is en sy eerste oorspronklike kinderboek eers in 1978 verskyn het, is hy die illustreerder van baie ander kinderboeke, onder andere Max Bolliger se verhaal van *Die Ontevrede prinsie*, wat ook deur Freda Linde vertaal en deur Kinderpers uitgegee is.
In hierdie lekkerlees-vertaling word vertel van Goudskepel, die gierigaard, wat altyd meer besittings wou hê en nie wou rus totdat hy nie ook die son besit nie. As al sy pogings misluk, laat hy vir hom 'n goue kleeed maak, sodat hy soos die son kan blink. Hy verkul egter die snyer en sy gierigheid lei tot sy uiteindelijke ondergang. Alhoewel die illustrasies in 'n effens-vreemde 'Europese' styl is, wat nie in alle kinders se smaak mag val nie, het hulle nietemin groot trekkrag. Tegnie is die boek ook keurig versorg en op hoë gehalte papier gedruk. Z.J.E.

- Voorste ry: J. du Plessis (Senior Bibliotekaris); M. Musson (Judy Scott); N.F. van der Merwe (Assistent-Direkteur); F. van Niekerk (Kimberley); A.J. Steenkamp (Hoofbibliotekaris); E. Fourie (Postmasburg); E. May (Douglas)
- Tweede ry: J. Engelbrecht (De Aar); R. Swanepoel (Prins Albert); E. Greyling (Kuruman); A. Accom (Alpha/Prieska); C. Pedro (Dagbreek/Marydale); M. van Wyk (Oasis/Kuruman); C. Koopman (Leesgenot/Keimoes)
- Derde ry: H. Strijdom (Beaufort-Wesstreek); F. van Dyk (Aliwal-Noordstreek); M. Venter (Beaufort-Wes); D. Green (Upington); P. van der Westhuizen (Keimoes); S. Oertel (Kimberley); L. Starr (Judy Scott); S. Golding (Judy Scott); S. Brits (Kimberley); M. Cloete (Barkly-Oos); C. Geldenhuys (Spesiale Take); T. Botha (de Aarstreek); E. Scheffler (Kimberleystreek); J. Nel (Upingtonstreek); M. Smit (Britstown); E. Weber (Dibeng) en D. Bredenhann (Kathu)

NOORD-KAAP HOU KURSUS

'n Kort kursus wat oor twee dae gestrek het, is onlangs in die goed toegeruste lesinglokaal in die streekbiblioteek in Kimberley aangebied. Dit was 'n elementêre kursus, toegespits op bibliotekaresse van die kleiner openbare bibliotekes, asook vir personeel wat onlangs diens aanvaar het.
Die kursus is deur mnr. N.F. van der Merwe geopen. 'n Interessante program het daarna gevolg. Mev. Cora skyfieprogramme vertoon en verder toegelig. Die eerste reeks *Tot u diens* het gehandel oor die Kaapse

Provinsiale Bibliotekediens en het veral op aktiwiteite in Hoofkantoor gekonsentreer en meer spesifiek die verskillende prosesse wat 'n boek volg voordat dit by die gebruiker uitkom. Die tweede reeks *Die nuwe lid* het gehandel oor die bekendstelling van die nuwe lid aan 'n bibliotekediens deur die bibliotekaresse.
Mev. E. Fourie, bibliotekaresse van Postmasburg het 'n lesing aangebied oor die rol van die bibliotekaresse, terwyl mnr. André Steenkamp en Johan du Plessis gepraat het oor sake soos spesiale aanvrae,

boekevoorraad, naslaanwerk en die registrasie van leners.

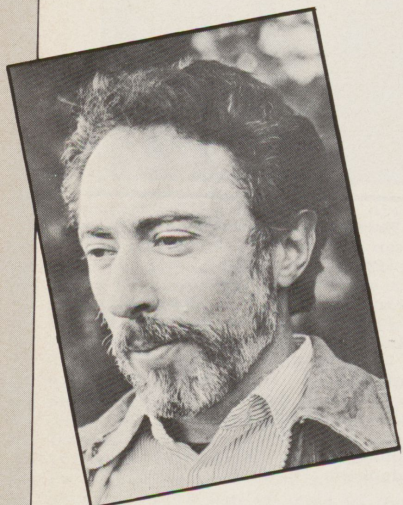
Mej. Marilise Venter van Beaufort-Wes Openbare Bibliotek en mej. M. Nielsen, die Provinsiale kunskeurder, van Kaapstad het 'n groot bydrae gelewer met hul raad oor uitstallings en kuns onderskeidelik. Veral tydens die praktiese uitstallings was daar heelwat meer instruktors en terselfdertyd baie uitstallings was daar heelwat meer instruktors en terselfdertyd baie pret toe vier pragtige uitstallings binne 'n kort tydjie saamgestel is.

Terwyl die openbare bibliotekpersoneel in die lesingsaal besig was, het

mnr. Frans van der Merwe in n ander lokaal n kursus vir streekbibliotekarisse aangebied oor personeelverslagskrywing.

Alhoewel al die lesings en besprekings hoogs stimulerend was, beskou die kursusgangsters egter die braaivleis wat aangebied is, as die hoogtepunt van n baie geslaagde kursus in Kimberley.

BOOKER PRIZE 1983 - J.M. COETZEE

Congratulations to John Coetzee, South African novelist and professor of literature at U.C.T., for winning the prestigious Booker McConnell prize for his *Life and Times of Michael K*.

This annual literary award worth R17 000 is awarded to the best full-length novel written in English by a citizen of the U.K., the Commonwealth, Pakistan and South Africa. No other South African has won it since Nadine Gordimer in 1974, for *The Conservationist*, although works by André Brink and Doris Lessing have been shortlisted. The value

of this prize goes far beyond money: it launches Coetzee as a fiction writer in the international arena and it guarantees worldwide recognition and distribution of his work. His fellow competitors on the shortlist for the coveted award were:

Malcolm Bradbury - Rates of Exchange
John Fuller - Flying to nowhere
Anita Mason - The illusionist
Salman Rushdie - Shame
Graham Swift - Waterland

Coetzee's novel is set in South Africa in the near future, when civil order starts to collapse. Michael K is a simple gardener who goes on a pilgrimage into the countryside with his mother. Everywhere he goes, the war follows him. He is eventually locked up in a detention camp with rural guerillas where he goes on a fast that baffles and awes his captors. The theme is not a new one: the reader is reminded of similar themes by Nadine Gordimer in *July's people* and Karel Schoeman in *Na die geliefde land*, but Coetzee's approach is quite different. He achieves the rare feat of presenting the world convincingly through the eyes of a simple-minded hero: Michael K is simple indeed, yet an undoubted hero for all that.

The novel commands total involvement in Michael K's world and its strength lies undoubtedly in the combining of a challenging theme with beautiful sparse, observant prose. A magnificent tour de force with much greater impact than any of the other novels on the shortlist.

The locally published edition from Ravon went into stock shortly after the Award was announced.

LANA PIETERSE

CATALOGUING NEWS

BELTEL

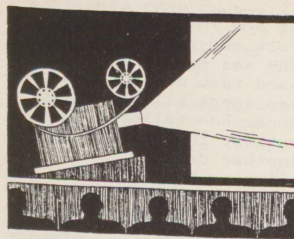
Some 12 members of the S.C.P.L.S. staff attended a BELTEL demonstration at the University of the Western Cape in October. This system is the South African version of Britain's PRESTEL and is managed by the Department of Posts and Telegraphs.

Basically, its success as a home/business information computer depends on the range and number of subscribing films and organisations that make it economically viable for the public. At the moment there is a skeleton of services available (e.g. two newspapers, a bank, the weather bureau, a supermarket, a library, Stock Exchange etc.), but with its official launching in April 1984 it will obviously be much expanded. The range of information on-line is theoretically endless: from paying electricity accounts, booking all details for a round-the-world trip, doorstep delivery of a tin of sardines, buying cinema tickets, or that day's rainfall in Hong Kong - all from your lounge armchair! Apart from the benefits to business and the house-bound, this exciting development could hold distinct possibilities for libraries as has already been demonstrated in Britain.

Simplicity of operation is the keynote: no tricky programming languages to master. Operating costs have still to be determined but of course a home computer, interface and TV are prerequisites.

Altogether a fascinating exercise and we hope to see more of it soon.

S.M. ROBERTSON

UITENHAGE OPENBARE BIBLIOTEEK HOU FILMFEES

Die eerste filmfees in Oos-Kaapland is gehou gedurende die September skoolvakansie en was n reuse sukses. Die tema, *ONS NATUUR*, het saamgeval met n kunsuitstalling oor bedreigde wildspesies en dit was beslis n goeie keuse. Net die heel beste en mooiste natuurfilms is maande tevore bespreek vir hierdie geleentheid. Films soos *Etosha, Okavango, Castles of Clay, Balloon Safari* en *Walt Disney-tekenprente* het deel uitgemaak van die programme. Natuurlik was geen vertoning volmaak sonder die "Mol" nie - op die oomblik die gewildste en belangrikste komponent by alle filmvertonings!

Groot, klein, oud en jonk het almal gedeel in die fees. Kinders het weer en weer gekom. Sommiges het al vroegoggend in die ry gestaan om van n sitplek verseker te wees en party het selfs die aandvertonings bygewoon - van die kleineres reeds in hulle nagklere! Tee en koffie is gratis na die aandvertonings bedien en daar is gesellig saangesels. Die gehoor was so beïndruk met die pragtige films, dat gereelde maandelikse vertonings nou gehou gaan word. Waaraan is die sukses van so n filmfees toe te skrywe?

1. Vroegtydige beplanning en bespreking van die films.

2. Die regte keuse van titels: raadpleeg u filmoteek vir leiding in hierdie verband.

3. Genoegsame publisiteit: Een of meer artikels oor die filmfees het in elk van die drie P.E.-koerante, asook die plaaslike *Uitenhage - Despatch Nuus* verskyn. Daar was ook radiopraatjies oor die Engelse en Afrikaanse Kontreiprogramme. Plakkate is by alle skole aangebring en 250 strooibiljette van die program is ook by die biblioteek uitgedeel.

Daar word reeds beplan vir die volgende filmfees in September 1984, met *Sport* as die waarskynlike onderwerp.

Mej. Christene Malan word gelukkig met haar eerste poging, asook die personeel wat haar bygestaan het om van hierdie filmfees so n groot sukses te maak: Om vier filmvertonings per dag vir vier agtereenvolgende dae aan te bied en al die vrae te beantwoord soos: "Tannie, daai een van die ballon, gaan dit weer wys? Ek het dit nie gister gesien nie", verg heelwat meer as net die normale dagtaak!

Hoe lyk dit? Wie wil Uitenhage biblioteek se voorbeeld volg en 1984 n *FILMFEESJAAR* maak?

ELSABÉ BOUWER, P.E. FILMBIBLIOTEKARESSE

PUZZLING ACTION IN FISH HOEK: JIGSAWS IN THE LIBRARY

For the past six months we have been circulating jigsaws, much to the delight of addicts - old and young.

It all began when a library member was leaving the district. 'What can I do with these puzzles,' she asked, knowing that we claim to be able to find a home for anything - used greeting cards, jamjars, stamps, etc.

'Give them to us, please!'

We decided to put a 'community' puzzle in the Junior Room for the children to do. The

trouble was that the younger members didn't get a chance to finish it, because parents used to get so absorbed that they would take over. So we put a big one into the Reading Room. This was an even greater success and we had regular callers every day who came to do their stint. There are many people in our community who live in small flats or rooms and just do not have the space to work at a puzzle in their own homes.

From there we progressed to lending invalids a puzzle or two and so the demand grew. People started donating puzzles and now we have over a hundred of all shapes and sizes.

We make simple issue cards, recording title and number of pieces and, of course, the accession number. All pieces go into plastic bags inside the box and we do emphasise to each borrower that we expect them to be returned likewise.

'Do you count the pieces when a puzzle is returned?' someone asked. No, but we depend on the borrower to take care that all pieces are returned. After all if he is keen to borrow puzzles he should realise that the continuance of the service depends on him. Who borrows puzzles? Singles living alone, families who want to share a pastime and then there are the 'specials'. One gentleman recovering from a stroke has completed several puzzles - a great aid to improving concentration span and mobility in his fingers. Another patient, recuperating after a coronary, when tired of reading turned to his puzzle; while a child with perception problems has also made use of this service. A teacher from a local school was pleased to find a puzzle of the Huguenot Monument and used this as an aid to a lesson. We use the puzzles in

displays too ... Books, records, prints and puzzles all went to making a display on France that attracted much attention.

A puzzle collection does not take much time to organise and certainly proves to be a worthwhile service to the community - and helps them to know we are always looking for ways to be of service to them.

ETHELMAY GILLARD

SLUITING VAN SOUTPAN BIBLIOTEEKDEPOT

Verlede jaar in Oktober sou Soutpan Depot 25 jaar oud gewees het en mev. Houghton was 21 jaar lank daar die biblioteekaresse.

Met die wegry na die sluiting op 12 September was ons heimlik bly dat die draai deur die stowerige, kaal vlakke tussen Vosburg en Prieska op snikthe somerdae nie meer nodig sou wees nie.

n Uurtjie se snuffel deur ou lêers bring egter die besef dat n kosbare hoofstuk in De Aarstreek se geskiedenis afgesluit is.

Vir baie jare was die boek en die biblioteek n noodsaaklikheid in die groepie mense se lewens. In 1968 het die ywer vir n biblioteekdiens so hoog gebrand dat daar selfs n nuwe filmprojektor aangekoop is, waarvoor Salpura Outwerke die helfte opgedok het.

Waar het die geld vandaan gekom? Die notule van n biblioteekkomiteevergadering (28/2/67) vertel n gedeelte van die verhaal: 'Dan vertel die voorsitter ook dat mnr. F. Badenhorst etlike maande gelede n skaap aan die biblioteek geskenk het, en dat dit sedert daardie tyd by mnr. Holtzhauzen wei wat so gaaf was om die skaap te skeer en ons R1 vir die wol te bring!'

Baie dankie aan mev. Houghton en ander komiteelede wat die depot

in stand gehou het en geluk met die prestasie dat daar vir n kwarteeu nooit n enkele boek met voorraadopnames verlore was nie.

n Besoek aan die biblioteekdepot in die plaaswinkel was altyd n belewenis en die herinnering aan lang houttoonbanke en -rakke, meelkiste en toonbankskale, die fyn vermenging van geure van suiker, seep, meel, kruie, tabak - dit bly ons by.

THEUNIS BOTHA DE AARSTREEK

CIVIL DEFENCE RESCUE COURSE GONUBIE

a day in the life of the librarian at Gonubie can be quite interesting. . . but it can lead to hair-raising experiences too.

Civil Defence here in East London recently requested the use of our activities hall for a meeting. Officer in charge of Civil Defence - Mr John Shaw called on the public to become "involved" and "to be prepared". By fair means or foul the Librarian agreed to sign up for a Rescue course, thereafter forming Gonubie's first rescue unit.

I advertised in the library and uptown and duly found myself five other volunteers. The course ran for seven full days - training was intense and and very tiring and conducted out on cliffs, in rivers, the sea, fields, in ambulances, in trees and on the road. The first chore every morning was the much loathed "P.T. draffie" - a running session. We were taught rope work and knots, the "Bowline and clovehitch" being the two never to be forgotten. Our first day was spent getting into harnesses and roping ourselves down a rockface and over bridges, transporting a patient over fields, veld, fences and rivers. From there our programme consisted

of sea and surf rescue, rock and river rescue. The sea proved a very hard task master. A day was spent climbing down Horseshoe Valley with a patient in a rescue basket. Another day was spent learning how to use portable hydraulic "Jaws of life" equipment, necessary for cutting an opening into a crashed vehicle to extricate injured patients. Our make or break test was to rope ourselves alone down 70 ft into the graving dock in East London harbour, and then to transport a patient in an airforce stretcher down the same route.

Our last day was set aside for exams - a combination of cliff/river rescue with a crew from our local N.S.R.L., and a motor vehicle accident, with 11 patients down Buffalo Pass and a sea and surf rescue off Igoda Mouth.

We will now settle down to our medic lectures twice weekly in the library hall. Thereafter - a trained squad - which hopefully will be leading a quieter life!

ANN MOOLMAN LIBRARIAN

STAFF PERSONEEL

BEVORDERING ...

Marlene Avgerinos, Streekbiblioteekaresse in Port Elizabeth is so pas tot Sersant in die Reservistemag van die Suid Afrikaanse Polisie bevorder slegs n jaar ná aansluiting Baie geluk, Marlene!

+ Available from Central Collection only
Slegs in Sentrale Versameling

= Available in some regions only
Slegs in sommige streke

AFRIKAANS VERHALENDE LEKTUUR

CERVANTES SAAVEDRA, M. de Don Quijote de la Mancha : die vindingryke ridder.
LE ROUX, M. Die wag vir die somer.
PHILANDER, P.J. Hoefyster vir die hart.
RUTGERS VAN DER LOEFF, A. Fedde.
VENTER, C.J. Die bruid moet vlug.
VERMAAS, H.J. Die perdenooi.

ENGLISH FICTION

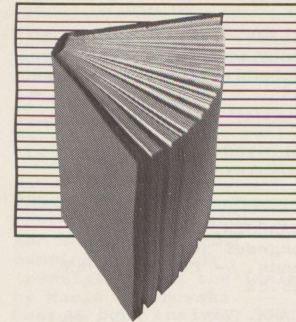
ALL but impossible! : an anthology of locked room & impossible crime stories by members of the Mystery Writers of America. =

ARNOLD, B. Running to paradise. =
ASIMOV, I. The complete robot. =
BALL, D. Winners. =
BERMANT, C. The house of women. =
BRADLEY, M.Z. The mists of Avalon. =

BRAUTIGAN, R. So the wind won't blow it all away. =
BRYANT, D. Killing wonder. =
BUTLER, G. Albion walk.
CALLISON, B. Spearfish.
CARR, P. Zipporah's daughter.
COLEMAN, T. Thanksgiving. =

COLWIN, L. Family happiness : a novel.
CURTISS, U.R. Death of a crow.
DICKINSON, P. Hindsight.
DOUGLAS, E. A lifetime burning. =
DRUMMOND, E. Beyond all frontiers.
ENGEL, H. Murder on location : a Benny

January 1984 Januarie

BOEK-AANWINSTE BOOK ACCESSIONS

Cooperman mystery. =
FREELING, N. The back of the north wind.
GARDNER, J. Icebreaker.
GLOWACKI, J. Give us this day. =
The GOLDEN age of science fiction. =
GOSLING, P. The woman in red.
GRIFFITHS, J.C. The queen of spades.
HARRINGTON, R.E., and YOUNG, J.A. Aswan high.
HIGGINS, J. Exocet.
HINXMAN, M. The corpse now arriving.
HOUSEHOLD, G. Rogue justice.
HUNTER, A. Amorous Leander.
IROH, E. The siren in the night. =
ISAAC ASIMOV presents the best science fiction of the 19th century. =
JAMES, S. Dragons & roses. =
JOSEPH, M. Gemini girls.
JOSEPH, M. The listening silence.
KNOWLES, A. Single in the field.
LAMPITT, D. Sutton Place. =
LE GUIN, U.K. The compass rose : short stories. =
LORD, G. Tooth and claw.
MCCAFFREY, A. The crystal singer. =
MARTIN, D. The crying heart tattoo : a novel. =
MATTHEWS, P. Embers of dawn.

MORTIMER, P. The handyman.
MOSCO, M. Between two worlds.
MUJICA LAINEZ, M. The wandering unicorn. =
MUNRO, A. The moons of Jupiter : stories. =
ORMEROD, R. Face value.
SEMPRUN, J. What a beautiful Sunday! =
SMITH, R.K. Jane's house.
SMITH, R. Rainbows of the gutter. =
SOMERS, J. The diary of a good neighbour. =
STUBBS, J. The Vivian inheritance.
TABOR, M. The understudy.
TAYLOR, D. Mother love : a novel.
TURNBULL, P. Fair Friday.
WHITNEY, P.A. Emerald.
WILLIAMS, M. Castle Carnack.

NON FICTION VAKLEKTUUR

MISCELLANEOUS WORKS MENGELWERK

ALTERNATIVE arrangement : new approaches to public library stock / by Patricia Ainley and Barry Totterdell. -- Assoc. of Assist. Librarians, 1982. 025.81 +
A COMMUNITY of people : a multi-ethnic bibliography / compiled by Jim Baker et al. -- Portland Public Schools, 1982. Q 016.572 +
COX, Geoffrey See it happen : the making of ITN. -- Bodley Head, 1983. 070.19 +
The GOOD book guide to children's books / edited by Bing Taylor and Peter Braithwaite; drawings by Quentin Blake; photography by John Challis. -- Penguin, 1983. 028.52 =
JONES, Noragh, and JORDAN, Peter Staff management in library and information work. -- Gower Pub., 1982. 023.9 +
LEDGARD, Henry, and SINGER, Andrew Elementary

BASIC / as chronicled by John H. Watson. -- Collins, 1983. 001.6424 BAS =

SMITH, Brian Reffin Introduction to computer programming / edited by Lisa Watts; illustrated by Graham Round and Martin Newton. -- Usborne, 1982. T 001.6424 BAS =

TACHELL, Judy, and BENNETT, Bill Usborne guide to understanding the micro / edited by Lisa Watts; illustrated by Tim Cowdell et al. -- Usborne, 1982. T 001.6404 =

PHILOSOPHY AND PSYCHOLOGY
FILOSOFIE EN SIELKUNDE

BENNET, Glin Beyond endurance : survival at the extremes. -- Secker, 1983. 155.935 =

CROWE, Brenda Play is a feeling. -- Allen & U., 1983. 155.418 =

EASTCOTT, Michal Joan The silent path : an introduction to meditation. -- Rider, 1983. 149.3 =

EICHENBAUM, Luise, and ORBACH, Susie Outside in - inside out : women's psychology : a feminist psychoanalytic approach. -- Penguin, 1983. 155.633 =

FRIEDMAN, Rochelle, and GRADSTEIN, Bonnie Surviving pregnancy loss. -- Little, 1982. 155.937 =

GALLUP, George Adventures in immortality / with William Proctor. -- Souvenir P., 1983. 129.6 =

MCGINNIS, Alan Loy The friendship factor. -- Hodder, 1983. 158.2 =

ORBACH, Susie, and EICHENBAUM, Luise What do women want? -- Joseph, 1983. 155.633 =

POSS, Sylvia Towards death with dignity : caring for dying people. -- Allen & U., 1982. 155.937 =

SHARKEY, Frances A parting gift. -- Severn

House Pub., 1982. 155.937 =

WILSON, Colin Access to inner worlds : the story of Brad Absetz. -- Rider, 1983. 131.3 =

RELIGION
GODSDIENS

CLAASSEN, Marietjie Vergesel jou kind na Jesus. -- Femina, 1983. 248.82 =

CLARK, Vivian God se genesing vir depressie / vertaal deur Estelle Steenkamp. -- Lux Verbi, 1983. 248.86 =

COLENZO, John William, Bp. of Natal Bringing forth light : five tracts on Bishop Colenso's Zulu Mission / edited by Ruth Edgecombe. -- Natal U.P., 1982. 266.3683 =

CRONJÉ, Henno God werk met mense soos ek en jy. -- Lux Verbi, 1983. 248.4 =

KOEKEMOER, P.J.T. Selfmoord. -- Kital, 1983. 261.8331522 =

MEIRING, Piet Viissers van mense : oor die lewe en werk van die Twaalf Apostels van Jesus Christus. -- Retief, 1983. 225.92 A-Z =

PRICE, Eugenia Getting through the night. -- S.P.C.K., 1982. 248.86 =

SCHULLER, Robert Reik na 'n nuwe lewe / Afrikaanse verwerking, Hennie Venter. -- Christelike Uitg., 1983. 248.4 =

WATSON, David, and JENKINS, Simon Jesus, then and now. -- Lion, 1983. 232 =

SOCIAL SCIENCE
SOSIALE WETENSAP

ALEX, Marlee, en ALEX, Ben Ek het jou lief : gedagtes oor ons huwelik / foto's deur Ben Alex ; vertaling deur Amanda Snyman. -- Lux Verbi, 1983. 306.872 =

BAILEY, Caroline Beginning in the middle. -- Quartet Bks., 1982. 305.4 =

BEATY, Dave, and BARLING, Julian Positive exam results-without stress. -- McGraw-Hill, 1982. 371.271 =

CULLUM, Margaret G Working with children. -- Batsford, 1983. T 371.426816491 =

DONOGHUE, Joyce Running a mother and toddler club. -- Allen & U., 1983. 372.216 =

ECONOMIC history of South Africa / edited by Francis L. Coleman; with chapters by Anthony B. Lumby et al. -- H.A.U.M., 1983. 330.968 =

FEMINIST theorists : three centuries of women's intellectual traditions / Dale Spender, editor. -- Women's P., 1983. 396 =

KRIEL, Sandra Vir 'n stukkie brood. -- Taurus, 1983. 305.563 =

MARAIS, Jaap Waarheid en werklikheid. -- Aktuele Publ., 1983. 324.268093 =

OVER our dead bodies : women against the bomb / edited by Dorothy Thompson. -- Virago, 1983. 358.39 =

POLITICAL alternatives for Southern Africa : principles and perspectives / editors-in-chief, D.J. van Vuuren, D.J. Kriek. -- Butterworths, 1983. 320.968 =

ROSS, Robert Cape of torments : slavery and resistance in South Africa. -- Routledge, 1983. 326.968 =

STRAIGHT, Michael After long silence. -- Collins, 1983. 327.12 =

U.C.T. Paediatrics and Child Health, Dept. of Institute of Child Health Directory of local special children's services 1982 ; and services and provisions for handicapped adults / Child Care Information Centre. -- 5th rev. ed. -- U.C.T., 1982. R 362.7 =

VROU eksklusief / onder redaksie van Riana Mostert et al. -- Retief, 1983. 305.4 =

LANGUAGE
TAAL

BOYCOTT, Rosie Batty, bloomers and boycott : a little etymology of eponymous words. -- Hutchinson, 1982. 422.03 =

MALESKA, Eugene T. A pleasure in words / edited by Hugh Young. -- H. Hamilton, 1983. 422 =

SCIENCE
WETENSAP

AIELLO, Leslie Discovering the origins of mankind / artwork by B.V. Sherman et al. -- Longman Group, 1982. T 573.2 =

ALLABY, Michael, and LOVELOCK, James The great extinction / diagrams by Paul Weaver. -- Secker, 1983. 567.91 =

ASIMOV, Isaac Exploring the earth and the cosmos : the growth and future of human knowledge. -- Allen Lane, 1983. 550 =

COHEN, Norman Discovering genetics. -- Longman Group, 1982. T 575.1 =

GRIBBIN, John, and FLAGEMANN, Stephen Beyond the Jupiter effect. -- Macdonald, 1983. 551.6 =

HOLM, Erik Elke sprinkaar spring : insekgedrag menslik betrag / illustrasies deur die skrywer. -- Perskor, 1983. Q 595.7051 =

SLADDIN, Mel Elementary electronics. -- Hodder, 1983. Q 537.5 =

APPLIED SCIENCE
TOEGEPASTE WETENSAP

ADAM, J.H. Longman dictionary of business

English. -- Longman Group, 1982. R 650.03 =

BAHR, Frank The acupuncture health book / translated from the German by Philip Dale; photographs, Frank Muller-May. -- Allen & U., 1982. 615.822 =

BIGON, Mario, and REGAZZONI, Guido The Century guide to knots : for sailing, fishing, camping & climbing / translated from the Italian by Maria Piotrowska. -- Century, 1983. 623.8882 =

BOND, Bob, and SLEIGHT, Steve Cruiser handling / editor, Susan Berry; managing editor, Jackie Douglas. -- Pelham, 1983. 623.88223 =

BRICKLIN, Mark Rodale's encyclopedia of natural home remedies : hundreds of simple healing techniques for everyday illness and emergencies / special contributions by Cameron Stauth ; additional material by Holly Clemson et al; illustrated by Michael Radomski and Nancy Wood. -- Rodale P., 1982. 615.88 =

BURKINSHAW, Bill Introducing radio control model aircraft. -- Argus Bks., 1983. T 629.1331 =

CHAITOW, Leon Relaxation and meditation techniques / illustrated by Bevil Roberts. -- Thorsons Pub., 1983. 613.79 =

CHINESE massage therapy : a handbook of therapeutic massage / compiled at the Anhui Medical School Hospital, China; translated by Hor Ming Lee and Gregory Whincup. -- Routledge, 1983. 615.82 =

CLARK, B.H. Sanitary plumbing services in South Africa. -- Juta, 1983. 696.1 +

COETZEE, Jana Eileen Vigus : haar verhaal. -- Femina, 1982. 618.7409 =

COHEN, Stanley A. Start right : feeding babies and young children. -- Sidgwick, 1982. 649.3 =

DEAN, Richard Home video. -- Newnes Technical Bks., : 1982. 621.38833 =

DUNBAR, Patricia Cadbury's novelty cookbook / photography by Mike Vines and Richard London; line drawings by Roberta Colgate-Stone. -- Hamlyn, 1983. 641.85 =

DUNN, Norma Cake decorating ornaments / photography, Peter Bateman. -- Souvenir P., 1983. 641.85 =

EDWARDS, Pam Easy cooking : the Dutch influence on South African cooking / recipes created and tested by Irma Ebersohn; photography, Tom Burgers. -- AMC Classic, 1982. Q 641.5968 =

ELLIS, Chris Practical model trains. -- Temple P., 1983. Q 625.19 =

FOSTER, Timothy R.V., and GLOSSBRENNER, Alfred Word processing for executives and professionals. -- Van Nostrand-Reinhold, 1983. 651.3741 +

FRIEDRICH, Elizabeth, and ROWLAND, Cherry The twins handbook : coping with twins and more in the family. -- Robson, 1983. 649.144 =

GÉRARD, Jacqueline Tips and tricks for the kitchen / edited and adapted by Jan Hopcraft; English translation by Tony Forster; illustrations, John Mansbridge. -- Methuen, 1982. 641.5 =

GREENWOOD, Frank Profitable small business computing. -- Little, 1982. 658.054 =

HALL, Dorothy, and ODELL, Carol The natural health cookbook / photography for colour plates by Gary Chowanetz. -- 641.5637 =

HANN, Judith The perfect baby? -- Weidenfeld, 1982. 612.6 =

HAWKINS, Harry M. Digital electronics projects. -- G/L Tab Bks., 1983. 621.3815 +

HOW to manage / conceived, compiled and edited by

- Ray Wild. -- Heinemann, 1982. 658 =
- KIDMAN, Brenda A gentle way with cancer : what every cancer patient should know about the therapies which can influence the fight for recovery. -- Century, 1983. 616.9940654 =
- LAMBLEY, Peter How to survive anorexia : a guide to anorexia nervosa and bulimarexia. -- Muller, 1983. 616.8522 =
- MARQUARDT, Hanne Reflex zone therapy of the feet : a textbook for therapists / translated from the German by Ann Callard Lett. -- Thorsons Pub., 1983. 615.822 =
- MARTIN, Judy The complete guide to airbrushing : techniques and materials / senior editor, Liz Wilhide; editor, Joanna Rait; illustrators, Steve Braund, David Weeks; photographer, Clive Boden. -- Thames, 1983. Q 698.10288 +
- MEYER, Bernard J., et al. Fisiologie van die mens : n algemene oorsig / Hester S. Meij, Zacharia M. Smit; illustrasies deur C. de Wet en S. Dannheimer. -- H.A.U.M., 1983. 612 +
- MOSSOP, R.T., and FEHRSEN, G.S. Family medicine for students and teachers : a brief perspective / drawings by Reg Dennison. -- Academica, 1983. T 610.696 =
- PEACOCK, Ian Airbrushing and spray painting manual. -- Argus Bks., 1983. 698.10288 +
- PEMBLE, Edna Self-help for your arthritis. -- Sheldon P., 1983. 616.722 =
- PONGRÁCZ, Desiderius P. Rootstocks for grape-vines. -- D. Philip, 1983. 634.8841 +
- RANSFORD, Oliver Bid the sickness cease : disease in the history of Black Africa. -- J. Murray, 1983. 614.426 =
- SAYER, Angela Cats : a guide to breeding and showing. -- Batsford, 1983. 636.8082 =
- SCHWARTZ, David Chocolate cooking / photographer, Bryce Attwell. -- Octopus Bks., 1982. Q 641.6374 =
- SMEED, Vic Introducing radio control model boats. -- Argus Bks., 1983. T 623.82086 =
- SMITH, Terry Looking after your dinghy / edited by Imogen Bright : illustrator, Helen Downton. -- Pelham, 1983. T 623. T 623.8223 =
- STANDER, Siegfried Boom van die lewe : die verhaal van Kaapse vrugte. -- Saayman, 1983. Q 634 =
- SUTHERLAND, Stuart Discovering the human mind / artwork by Tom McArthur et al. -- Longman Group, 1983. T 612.82 =
- WHITE, Gordon Video techniques. -- Newnes Technical Bks., 1982. 621.388 =
- WHITTAKER, Neville Animals by air / assisted by Jack Waterman ; line drawings by Jan Hyden. -- Sidgwick, 1983. 636.0832 =
- ARTS AND RECREATION
KUNS EN ONTSPANNING
- BLIZZARD, Richard E Blizzard's wonderful wooden toys / plans drawn by Peter F. Farley and Mervyn Hurford : photographs by Stanley F. Farley and Mervyn Hurford : photographs by Stanley Dutton. -- B.B.C., 1983. Q 745.592 =
- DECKS & patios : plus other outdoor projects / Kent Keegan et al.; editor, Shirley M. Horowitz. -- Creative Homeowner P., 1980. Q 728.9 =
- EVANS, Jeremy The complete guide to windsurfing / editor, Philip Clark ; photographer, Alastair Black ; artist, Nicholas Hall. -- Hutchinson S.A., 1983. 797.124 =
- GRAHAM, Ian Osborne guide to computer and video games / edited by Lisa Watts; illustrated by Graham Smith et al. -- Usborne, 1982. T 794 =
- HARGREAVES, Joyce The techniques of hand print-making / photographs and diagrams by Brian Hargreaves. -- Batsford, 1983. 761 +
- HILDER, Rowland Painting landscapes in watercolour. -- Collins, 1983. Q 758.1 =
- ISAAMAN, Daniel, and TYLER, Jenny Computer battlegames / illustrated by Rex Archer et al. -- Usborne, 1982. T 794 =
- IZMIDLIAN, Georges Oriental rugs and carpets today : how to choose and enjoy them / line drawings by Denys Baker. -- 2nd ed. -- David & Charles, 1983. 746.75 =
- KITSHOFF, Nancy Brei mooi manstruie. -- Bezuidenhout-Uitg., 1982. 746.432 =
- KLINGER, Ron World championship pairs bridge. -- Gollancz, 1983. 795.415 =
- LA BUSCHAGNE, Francine Book of machine knitting. -- Human, 1983. 746.432 =
- MACNAB, Roy The story of South Africa House : South Africa in Britain : the changing pattern. -- Ball, 1983. 725.170942 =
- MOLLO, Victor Winning bridge. -- Methuen, 1983. 795.415 =
- SCOTT, Margaret Kennedy, and BEAZLEY, Mary Pressed flowers through the seasons / Julyan Rawlings ... photographs; line illustrations ... by Margaret Kennedy Scott. -- Batsford, 1983. 745.928 =
- TAULBUT, Shaun How to play the French defence / technical editor, P.A. Lamford. -- Batsford, 1983. 794.122 =
- WOOD, Miriam Music for mentally handicapped people. -- Souvenir P., 1983. 780.13 =
- LITERATURE
LETTERKUNDE
- BELCHER, Ronald Kenneth Halleluja Paternoster. -- Perskor, 1982. 839.3614 =
- BELCHER, Ronald Kenneth Ringe in n geelhoutboom. -- Perskor, 1982. 839.3614 =
- BRONNEGIDS : Etienne Leroux : n gids tot navorsing oor Etienne Leroux se werke / saamgestel deur SENSAL en die Etienne Leroux-projek; redakteurs, Charles Malan en H.P. van Coller; medewerkers, Rina Jacobs en Hermien Smith. -- Academica, 1983. 839.3635 LER +
- DE VRIES, Abraham Hermanus Kortom : gids by die Afrikaanse kortverhaalboek. -- 2de uitg. -- Academica, 1983. 839.363009 =
- GALGUT, Damon Echoes of anger ; and, No. 1 Utopia Lane. -- Ball, 1983. 822.914 +
- MARSHALL, Arthur Smile please : further musings from Myrtlebank / illustrated by Tim Jaques. -- H. Hamilton, 1982. 827.914 +
- SAMEHANG en sin : opstelle oor die Afrikaanse poësie, aangebied aan prof. A.P. Grové by geleentheid van sy vyf-en-sestigste verjaardag op 10 Junie 1983 / onder redaksie van Elize Botha en Rena Pretorius. -- Tafelberg, 1983. 839.361009 +
- SNYMAN, Henning Mirakel en muse : n studie oor die funksie van die implikasie-verskynsels by die interpretasie van n gedig. -- Perskor, 1983. 839.361009 +
- TOERIEN, Barend Aanvange : verskeie 1938-1962. -- Tafelberg, 1983. 839.3615 +
- VIRGIL Eclogae, en Georgica / uit die oorspronklike Latyn vertaal deur J.T. Benade. -- Univ. van S.A., 1983. 873 +
- TRAVEL
REISBESKRYWING
- EBDON, John Ebdon's Iliad / illustrations by Nicola Jennings. -- Heinemann, 1983. 914.99 =
- ELLINGHAM, Mark, et al. The rough guide to Spain / written and researched by John Fisher and Graham Kenyon; with an additional account by Sarah Peel and help from Pilar Vasquez and Esteban Pujals, edited by Mark Ellingham and John Fisher. -- Routledge, 1983. 914.6 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the budget guide to France, 1983 / Robert M. McCord, editor et al.; maps, Jeanne Abboud. -- St. Martin's P., 1983. 914.4 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the budget guide to Britain and Ireland, 1983 / Robert M. McCord, editor et al. -- St. Martin's P., 1983. 914.2 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the budget guide to Europe, 1983 / Linda Haverty, editor et al. -- St. Martin's P., 1983. 914 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the budget guide to Greece, Israel, and Egypt, 1983 / Gary Marx, editor et al.; maps, Jeanne Abboud. -- St. Martin's P., 1983. 914.95 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the budget guide to Italy, 1983 / Gary Marx, editor et al. -- St. Martin's P., 1983. 914.5 =
- HARVARD Student Agencies Let's go : the guide to budget travel in the USA, 1983 / Craig S. McCrohon, editor et al.; maps, Jeanne Abboud. -- St. Martin's P., 1983. 917.3 =
- HARVEY, Andrew A journey in Ladakh. -- Cape, 1983. 915.46 =
- TOPOLSKI, Daniel, and TOPOLSKI, Feliks Travels with my father : a South American journey/maps by Janet Fahy. -- H. Hamilton, 1983. 918 =
- ROBINSON, Adrian Henry Wardle, and MILLWARD, Roy The Shell book of the British coast. -- David & Charles, 1983. 914.2 =
- TRACY, Honor The heart of England. -- H. Hamilton, 1983. 914.24 =
- BIOGRAPHY
LEWENSBEKRYWING
- MORTIMER, John In character. -- Allen Lane, 1983. 920 A-Z =
- MORROW, Ann The Queen. -- Granada, 1983. 920 ELI =
- GARNETT, Eve First affections : some autobiographical chapters of early childhood. -- Muller, 1982. 920 GAR =
- GLUBB, Sir John Bagot The changing scenes of life : an autobiography. -- Quartet Bks., 1983. 920 GLU =
- GREENE, Graham The other man : conversations with Graham Greene / Marie-Françoise Allain; translated from the French by Guido Waldman. -- Bodley Head, 1983. 920 GRE =
- HOCKEN, Sheila Emma and co. -- Gollancz, 1983. 920 HOC =
- HOOGVEEN, Jan Briewe uit ou Transvaal / vertaal deur Ena Jansen. -- Human, 1982. 920 HOO =
- NORTON, Lucy The Sun King and his loves. -- H. Hamilton, 1983. 920 LOU =
- MAYO, Gael Elton The mad mosaic : a life story. -- Quartet Bks., 1983. 920 MAY =
- ONDAATJE, Michael Running in the family. -- Gollancz, 1983. 920 OND =
- RADJJI, Parviz C In the service of the Peacock

Throne : the diaries of the Shah's last Ambassador to London. -- H. Hamilton, 1983. 920 RAD =

SEWELL, John F. The private diary of the village harbour-master, 1875-97 / passage selected and edited by C.D. Storrar. -- Ladywood Pub., 1983. 920 SEW =

SINCLAIR, David Snowdon : a man for our times / editor, Michael Brecher. -- Proteus, 1982. 920 SNO =

TAYLOR, Alan John Percivale A personal history. -- H. Hamilton, 1983. 920 TAY =

WHITEHOUSE, Mary A most dangerous woman? -- Lion, 1983. 920 WHI =

BENTLEY, Joyce The importance of being Constance. -- Hale, 1983. 920 WIL =

PAMA, Cornelis Die groot Afrikaanse familienaamboek / wapentekeninge deur Sidney Ivey. -- Human, 1983. R 929.2 =

HISTORY GESKIEDENIS

HAYKAL, Muhammed Hasanayan Autumn of fury : the assassination of Sadat. -- Deutsch, 1983. 962.054 =

KITSON, Linda The Falklands War : a visual diary. -- Beazley, 1982. Q 997.11 =

VILLET, Barbara Blood River: the passionate saga of South Africa's Afrikaners and of life in their embattled land / photographs by Grey Villet. -- Everest House, 1982. 968 =

JEUGVERHALE

DAHL, R. Kalie Emmer en die Groot Glashyser.

KOCK, J. Nagmerrie in die Bosveld.

KÖLLER, T. Die gelukskind. =

NIEHAUS, P.B. Nicolaas

en die bere.
SUTHERLAND, W.S. Wilde avontuur. =

JUVENILE FICTION

ANNO, M. Anno's Britain.
BOND, M. The caravan puppets.

BROWNE, A. Bear goes to town.

BURNINGHAM, J. Avocado baby.

CALDERS, P. Brush.

CHORAO, K.S. Oink and Pearl.

CHRISTOPHER, J. New found land. =

COONEY, B. Little brother and little sister.

CROSS, G. The demon headmaster. =

CROSS, G. The Mintyglyo kid. =

CROUCH, M. The whole world storybook. =

DICKS, T. Ask Oliver : the mystery of the haunted hospital.

ELLIOTT, J. The incompetent dragon.

GAMMELL, S. Wake up, Bear - it's Christmas!

GIFFORD, G. Pete and the doodlebug and other stories. =

GRIMM, J.L.K., and GRIMM, W.K. Grimms' fairy tales. =

GRIMM, J.L.K., and GRIMM, W.K. Snow White.

HARRIS, G. The children of the wind. =

HEINE, H. Friends.

HOLLANDER, N. The great zoo break.

HUGHES, M. Ring-rise, ring-set.

HUTCHINS, P. 1 hunter.

HUTCHINS, P. You'll soon grow into them, Titch.

KEATS, E.J. Clementina's cactus.

KING-SMITH, D. The Queen's nose / illustrated by Jill Bennett. =

KWITZ, M. DeB Little Chick's big day.

LAMONT, P. The troublesome pig : a nursery tale.

LIGUORI-REYNOLDS, R. Pati of the Peka Mountain. =

LINDSAY, G. The toffee apple tree.

LIONNE, L. Let's make rabbits : a fable.

LORENTZEN, K. Lanky Longlegs. =

MCCANN, S. The team that nobody wanted.

MCCAUGHREAN, G. One thousand and one Arabian nights.

MARIS, R. Better move or frog!

MARTIN, G. Paper capers

MINARIK, E.H. Little bear stories.

MOGENSEN, J. Ted and the Chinese princess.

MORE stories from Listen with mother.

MORRIS, N., and MORRIS, T. At home.

MORRIS, N., and MORRIS, T. At school.

MORRIS, N., and MORRIS, T. On holiday.

MORRIS, N., and MORRIS, T. The party.

MORRIS, N., and MORRIS, T. Peter goes to granny's house.

MORRIS, N., and MORRIS, T. Sally goes to the market.

ORAM, H. Angry Arthur.

PETER DAVISON'S book of alien planets. =

ROCHE, P.K. Plaid Bear and the Rude Rabbit Gang.

RYAN, J. Captain Pugwash and the mutiny.

RYDER, E. Winston's new cap.

S., Svend Otto Children of the Yangtze River.

SCHUBERT, D. Jack in a boat.

SHANNON, G. Dance away.

SOUTHGATE, V. The musicians of Bremen.

STEENBERG, E. Tree-most tree-most.

STEVENSON, J. The night after Christmas.

STOBBS, W. Round and round the garden.

VAN STRATEN, C. Hinkum and Pinkum : the mice who took the wrong teeth.

VINCENT, G. Ernest and Celestine.

WAGNER, J. Jo-Jo and Mike. =

WATANABE, S. I can do it!

WILLSON, R.B. Square bear.

JUVENILE NON FICTION JEUG VAKLEKTUUR

Owing to problems of space, these titles will appear in the February issue.

A ORCHESTRAL MUSIC ORKESMUSIEK

ARNOLD, M. Symphony, no.1, op. 22; Arnold. - HMV, ASD 3823 233391

+Arnold, Solitaire, op.27, 33-Sarabande; Polka.-Beckus the dandipratt (Concert overture), op.5

BACH, J.S. Concerto pour 4 pianos, BWV 1065 en La mineur / A minor; Queffelec, Dalberto, Devoyon, Gauthier, Paillard. - Erato, STU 71424 232878

+Bach, concertos, no.1, BWV 1063; no.2, BWV 1064

BACH, J.S. Les quatre suites pour orchestre; Marion, Paillard. - Erato, STU 70978-79 233118-119

Bach, Suites, nos.104

BACH, J.S. Les sinfonies de cantates pour orgue & orchestre, BWV 29, 35, 49, 146, 188, 169; M. Alain, Paillard. - Erato, STU 71116 231884

J.S. Bach, Cantatas, no.29; 35; 49; 146; 169; 188

BARTOK, B. Klavierkonzerte, 1 + 2 = Piano concertos, 1 + 2; Pollini, Abbado. - D.G.G., 2530 901 231739

Bartok, Concertos, piano, no.1; no.2

BEETHOVEN, L. van Klavierkonzert = Piano concerto, no.3; Pollini, BShm. - D.G.G., 2531 057 232633-634

BEETHOVEN, L. van Piano concerto, no.4; Backhaus, Schmidt-Isserstedt. - Decca, SPA 403 232390

+Beethoven, Sonata, piano, no.8, in C minor, op.13 (Pathétique).

BEETHOVEN, L. van Pastoral, Symphony, no.6; Masur. - PHI, 6570133 230911-930

+Beethoven, Die Schöpfung des Prometheus, op.43 - Overture. - Die Ruinen von Athen, op.113.- Overture

BEETHOVEN, L. van Piano concerto, no.3; Ashkenazy, Solti. - Decca, SXL 6653 232404-405

+Beethoven, Sonata, piano, no.26, in E flat major, op.81a (Les adieux)

BEETHOVEN, L. van Symphonie nr.5; Karajan. - D.G.G., 2531 105 231756-761

+Beethoven, Symphony, no.5, in C minor, op.67

BEETHOVEN, L. van Symphony, no.7; Mehta. - Decca, SXLN

January 1984 Januarie

PLAAT-AANWINSTE RECORD ACCESSIONS

6673 232400-401
+Beethoven, Egmont, op.84-Overture

BEETHOVEN, L. van Symphony, Nr.9; Price, Finnilä, Laubenthal, Rintzler, Oldham, Chorus of the Concertgebouw O.; Haitink. - PHI, 9500 978-979 232139-140

Beethoven, Symphony, no.9, in D minor, op.125 (Choral)

BEETHOVEN, L. van Violin concerto; Chung, Kondrashin. - Decca, SXDL 7508 232389

Beethoven, Concerto, violin, in D major, op.61

BRAHMS, J. Klavierkonzert, No.1 = Piano concerto, no.1; Pollini, BShm. - D.G.G., 2531 294 231738

Brahms, Concerto, piano, no.1, in D minor, op.15

BRAHMS, J. Die Klavierkonzerte = The piano concertos; Pollini, BShm, Abbado. - D.G.G., 2531 337-338 233116-117

Brahms, Concertos, piano, no.1, in D minor, op.15; no.2, in B flat major, op.83

BRAHMS, J. Levine conducts Brahms; Symphony, no.4; Levine. - RCA, ARL 102624 233256

Brahms, Symphony, no.4, in E minor, op.98

BRAHMS, J. Piano concerto, no.2; Barenboim, Mehta. - CBS, M 35885 232632

BRUCKNER, A. Symphonie, Nr. 4 : Romantische = Symphonie, Nr. 4 : Romantic; Haitink. - PHI, 6527 101 232631

GRAINGER, P. Lincolnshire posy; Fennell. - Mercury Records, SRI 75093 232151-153

Grainger, Lincolnshire posy.-B. Rogers, Three Japanese dances.-Milhaud, Suite Francaise, op.248.

-R. Strauss, Serenade, 13 wind instruments, in E flat major, op.7

DAVIES, P.M. Renaissance & Baroque realisations; Maxwell; Fires of London. - Unicorn Records, KP 8005 231390-392

ELGAR, Sir E. Music of Elgar and Vaughan Williams, including Sospiri, Minuet from Beau Brummel, Waltz from The Starlight Express, Overture - The poisoned kiss, The running set, Sea songs - Quick march; Hurst. - Chandos, CBR 1004 232408-410

ELGAR, Sir E. Music of Elgar and Vaughan Williams, including Sospiri, Minuet from Beau Brummel, Waltz from The Starlight Express, Overture - The poisoned kiss, The running set, Sea songs - Quick march; Hurst. - Chandos, CBR 1004 232408-410

GRIEG, E. Symphonic dances, op. 64; Berglund. - HMV, ASD 4170 232154-156

+Grieg, Old Norwegian romance with variations, op.51 (Altnorwegische Romanze mit Variationen, op. 51)

HAYDN, J. 12 Namens-Sinfonien = 12 Name Symphonies = 12 Symphonies a Titre; Marriner. - PHI, 6542 107-112 233138-143

Haydn, Symphonies, no.22; no.43; no.44; no.48; no.49; no.55; no. 59; no.85; no.94; no.96; no.100; no.103

HAYDN, J. Cello concerti, no. 1, C major = Cello concerti, no. 1, C-dur = Cello concerti, no.1, ut majeur; Ma, Garcia. - CBS, M 36674 233258

+Haydn, Concerto, violoncello, in D major, op.101

MAHLER, G. Symphonie, no.5; Ruckert-Lieder; Schwarz, Abbado. - D.G.G., 2531 339-340 231895-896

MAHLER, G. Symphonie, no.6; Abbado. - D.G.G., 2531 232-233 231893-894

MOZART, W.A. Complete works for wind ensemble, v.6; De Waart, Paumgartner. - PHI, 6598 636-642 230872-878

Mozart, Serenades; K.361, 375, 388.-Divermerenti, K.166, 186, 188, 213, 226, 227, 240,252, 253, 270, 289.-Adagios, K.411.-Nocturnes, K.346, 436, 437, 438, 439.-Duos, K.487

PACHELBEL, J. Le Canon de Pachelbel & deux suites pour cordes; André, Pierlot, Chambon, Paillard. - Erato, STU 70468. +Fasch

PROKOFIEV, S. Peter and the wolf; Di Prè, Barenboim. - D.G.G., 2531 275 230891-910
+L. Mozart, Toy Symphonie from Gassation, in G major, attributed to Haydn

SCHUBERT, F. Rosamunde : Bühnenmusik = Rosamunde : incidental music; Montgomery, Chor der St. Hedwigs-Kathedrale, Berlin, Kuhn. - HMV, 1C 067 99 879T 232402-403
+Schubert, Rosamunde-Incidental music, D.797, op.26

SCHUBERT, F. Rosamunde : musique de scene; Neubauer, Ambrosian singers, Guschlbauer. - Erato, STU 71322 232388
Schubert, Rosamunde-Incidental music, D.797, op.26

SCHUBERT, F. Symphony, no.9, in C major, The Great Kertesz. - Decca, JB 77 232135

SCHUMANN, R. Klavierkonzert; op.54 = Piano concerto, op.54; Brendel, Abbado. - PHI, 9500 677 232143-144
+Weber, Konzertstück, piano, in F minor, op.79

SHOSTAKOVICH, D. Symphony, no.14; Varády, Fischer-Dieskau, Haitink. - Decca, SXDL 7532 230865-871

SIBELIUS, J. Violin concerto; Accardo, Devis. - PHI, 9500 675 232877

+Sibelius, Hmoresques, violin, nos. 1-6

TELEMANN, G.P. 4 concertos pour trompette, hautbois d'amour, flûte à bec, violoncelle, cordes & continuo; André, Chambon, Duschenes, Fonteny, Paillard. - Erato, STU 70252 233393
Telemann, Concertos, in D major; A minor; F major; A major

TELEMANN, G.P. Quatre concertos pour trompette, flûte, hautbois, alto; Scherbaum, Kalmus, Schmid, Redel. - Erato, STU 70067 232627

VIVALDI, A. Sinfonies, sonate & concertos pour cordes; Toso, Scimone. - Erato, STU 70758 233395

Vivaldi, Concertos, in D minor, P.28; in G minor, P.407. - Sinfonia, in B minor, P.21; in G major, P.3

B CHAMBER MUSIC KAMERMUSIK

DVORAK, A. Piano quintet in A, op.81; Ax, Cleveland Quartet. - RCA, ARL 1-2240 231735

Dvorak, Quintet, piano and strings, in A major, op.81

DVORAK, A. String quartet, in F, op.96, American = Streichquartett, F-dur; Orlando Quartet. - PHI, 9500 995 231903-904

+Mendelssohn Bartholdy, Quartet, string, no.6, in F major, op.96 (Nigger quartet)

FAURE, G. Deux quintettes pour piano & cordes, op.89, op.115; Hubeau, Quatuor Via Nova. - Erato, STU 70550 231885
Faure, Quintets, piano, no.1, in D, op.89; in C, op.115

PACHELBEL, J. Le canon de Pachelbel; Ars Nova Brass Quintett. - Erato, STU 71265 232133
+Bankensängerlieder.-Cherubini, Marches, no.1

PURCELL, H. Ten sonatas in four parts; Mackintosh, Higgett, Coia, Hogwood. - L'Oiseau-Lyre, DSO 601 232881
Purcell, Sonatas, of 4 parts for 2 violins and bass, nos. 1-10

ROSENMULLER, J. Deutsche Kammermusik vor Bach = German chamber music before Bach = Musique de chambre allemande antérieure à Bach; Misica Antiqua, Köln. - D.G.G., 2565 170-172 231557-559

Rosenmüller.-Buxtehude.-Reincken.-Pachelbel.-Bach.-Schenk.-Westhoff

SCHUBERT, F. Streichquartette, op.29; op.125, 1; Italian Quartet. - PHI, 9500 078 231734
Schubert, Quartets, string, no.10, in E flat major, D.87, op.125, no.1; no.13, in A minor, D.804, op.29

C SOLO INSTRUMENTS SOLO-INSTRUMENTE

ALAIN, J. L'encyclopedie de l'orgue; M. Alain. - Erato, EDO 250-252 231467-469

Trois danses - Joies; Deuils; Luttes; Suite pour orgue; Prelude profane, nos. 1-2; Monodie; Litanies; Variations sur un thème de Clément Jannequin; Le Jardin suspendu; Prelude et fugue; Fantaisie, nos.1-2; Climat; Lamento; Berceuse sur deux notes qui continuent; Intermezzo; Postlude pour l'office de Complies; Deux danses à Agni Yavishta; Petite pièce; Aria; Choral Dorien; Choral Phrygien; Choral cistercien pour un élévateur; Variations sur Lucis creator; Grave; Ballade en mode phrygien; Andante de la Suite Monodique

BACH, G.P.E. Six sonates pour pianoforte; Sgrizzi. - Erato,

STU 71216 231882

Bach, Sonates, piano, no.1, in F minor, no.2, in G major, no.3, in A minor; no.4, in D minor; no.5, in B flat major; no.6, in C minor

BACH, J.S. John Williams & Peter Hirford jouent Bach = John Williams & Peter Hirford play Bach = John Williams & Peter Hirford spielen Bach. - CBS, 37250 231584-5

BEETHOVEN, L. van Hammerklavier sonata, in B flat, op.106; Ashkenazy. - Decca, SXL 6335 231733

Beethoven, Sonata, piano, no.29, in B flat major, op.106 (Hammerklavier)

BEETHOVEN, L. van Lazar Berman plays Beethoven; Berman. - GOL, M4218 232392

Beethoven, Sonata, piano, no.18, in E flat major, op.31, no.23, in F minor, op.57 (Appassionata)

BEETHOVEN, L. van Moonlight sonata; Pathétique; Appassionata; Backhaus. - Decca, SPA 69 231742

Beethoven, Sonatas, piano, no.8, 14, 23

BOLLING, C. Picnic suite; Rampal, Lagoya, Bolling. - CBS, M 35864 233396-398

CHOPIN, F. Andante spianato et Grande polonaise; Zimmerman. D.G.G. 2530 826 233257
+Chopin, Mazurkas, no.14; no.15; no.17.-Etude, no.8.-Preludes, no.17, no.18.-Waltz, no.2.-Scherzo, no.4

CHOPIN, F. 14 Walzer = 14 Waltzes; Zimmerman. - D.G.G. 2530 965 232884-885
Chopin, Waltzes, nos.1-14

ECHOES of a Waterfall : romantic harp music of the 19th century; Drake. - Hyperion, A 66038 233144-150

Hasselmanns.-Parish-Alvers.-Godefroid.-Glinka.-Thomas.-Spohr

ELGAR, Sir E. Music for violin and piano; Georgiadis, Parry. - Pearl, SHE 523 232393

GERSHWIN, G. I got rhythm : Richard Rodney Bennett plays the complete solo piano music of George Gershwin; Bennett. - EMI, EMD 5538 232132

LISZT, F. Der Weihnachtsbaum. - Vox, LC 3199 232875

+Liszt, Harmonies poétiques et religieuses, no.6 - Hymne de l'enfant à son réveil

MENDELSSOHN BARTHOLDY, F. Lied

ohne Worte = Songs without words; Postnikova. - Eurodisc, 300 407-408 231396-401

PADEREWSKI, I. Ignace Jan Paderewski; Paderewski. - Pearl, GEMM 150 231576
v.3, Chopin.-Stojowski.-Mendelssohn Bartholdy.-Paderewski.-Wagner.-Liszt.

ROBLES, M. The Narnia suite; inspired by the books of C.S. Lewis; Hyde-Smith, Mansa Robles Harp Ensemble. - ASV, DGA 513 232640-646

SCARLATTI, D. Sonatas; Larrocha. - Decca, SXL 6949 231051-057
Scarlati, Sonatas, piano, K.6 (L.488); K.9 (L.413); K.10 (L.370); K.11 (L.352); K.13 (L.486); K.28 (L.373). - Soler, Sonatas, piano, in D minor; in C sharp minor; in D major; in G minor; in F sharp minor; in F major

SCHUBERT, F. Impromptus, op.90; Arrau. - PHI, 9500 641 231883

+Schubert, Sonata, piano, in A major, D.959, op. posth.

SCHUBERT, F. Sonata, in G major, op.78; Ashkenazy. - Decca, SXL 6602 232157-163
Schubert, Sonata, piano, in G major, D.894, op.78

D VOCAL MUSIC - NON-OPERATIC VOKALE MUSIEK - OPERA UITGESLUIT

BACH, J.S. Das Kantatenwerk = Complete cantatas; Wiedl, Bratschke, Esswood, Equiluz, Hittenlocher, Egmond, Tölzer Knabenchor, Knabenchor Hannover, Collegium Vocale, Gent, Harnoncourt, Leonhardt. - Telefunken, 6.35443-1-2 232394-395
v.25, Bach, Cantatas, no.99; no.100; no.101, no.102

BACH, J.S. Das Kantatenwerk = Complete cantatas; Wiedl, Klein, Harten, Esswood, Equiluz, Altana, Hittenlocher, van der Meer, Egmond, Knabenchor Hannover, Collegium Vocale, Gent, Leonhardt, Tölzer Knabenchor, Harnoncourt. - Telefunken, 6.35558-1-2 232396-397
v.26, Bach, Cantatas, no.103; no.104; no.105; no.106

BACH, J.S. Magnificat; Tomowa-Sintow, Baltsa, Schreier, Krenn, Luxon, van Dam, Chor der Deutschen Oper, Berlin, Wiener Sängerverein, Karajan. - D.G.G., 2531 342 232136

+Mozart, Mass, in C major, K.317 (Krönungsmesse) (Coronation)

BACH, J.S. Messe h-moll = Mass in B minor = Messe en si mineur; Marshall, Baker, Tear, Ramey, Marriner. - PHI, 9500 411-413 232145-147

BRAHMS, J. Ein deutsches requiem = Un requiem allemand; Kanawa, Weikl, Solti. - Decca, DI35 DI, 2 231897-898
+Brahms, Variationen über ein thema von Haydn, op.56a.

BRUCKNER, A. Mass, in F minor; Harper, Reynolds, Tear, Rintzler, New Philharmonia Chorus, Barenboim. - Angel, S36921 231393-394

Bruckner, Mass, no.3, in F minor
BRUCKNER, A. Messe, nr.3, f-moll : Grosse Messe; Harper, Reynolds, Tear, Rintzler, New Philharmonia Chorus, Barenboim. - EMI, 1C 063-02318 231395

Bruckner, Mass, no.3, in F minor 231883

ELGAR, Sir E. The Starlight Express suite and King Arthur suite; Glover, Lawrenson, Hirst. - Chandos, CER 1001 233122-124

HARTY, Sir H. The children of Lir; Harper, Thomson. - Chandos, ABRD 1051 232134
+Harty, Ode to a nightingale

HAYDN, J. Die Jahreszeiten = Les saisons = The seasons; Moser, Tappy, Hittenlocher, Choeurs de la Radio Suisse Romande, Pro Arte de Lausanne, Jordan. - Erato, STU 71293-5 231907-909

JÜRGENS, A., vocals Weihnachten mit Andrea Jürgens; Jürgens. - Ariola, 200770 232647-667
MATHIEU, M., vocals Weihnachten mit Mireille Mathieu; Mathieu. - Ariola, 79405 1U 232668-688

MONTEVERDI, G. Madrigali libro 3; Armstrong, English, Partridge, Dean, Keyte, Leppard. - PHI, 9502 008 231464-466
Monteverdi, Madrigals, book 3

MOZART, W.A. Requiem; Ameling, Scherler, Devos, Soyter, Corboz. - Erato, STU 70943 231736
Mozart, Requiem mass, K.626

SALVATION Army. Goodwood Corps Army of God; Songster Brigade; Young People's Singing Company; de Villiers. - Take Four Sounds, TF 2/CO 23631-651

SCHUBERT, F. Deutsche Messe; Chor der St. Hedwigs-Kathedrale Berlin, Meyer, Forster. - HMV, 1C 063-28425 233394

Schubert, Deutsche Messe, in F major (German mass)

SCHUBERT, F. Messe, es-dur; Lorengar, Allen, Wanderlich, Schmidt, Greindl, Leinsdorf, Chor der St. Hedwigs-Kathedrale, Berlin. - Capitol, 1 C053-80 005 232630

Schubert, Mass, no.6, in E flat major

SCHUBERT, F. Messen, Nr. 3, B-dur und Nr. 4, C-dur, für soli, chor und orchester; Csapó, Anderson, Ramirez, Faulstich, Behrmann. - Vox, FSM 53030 232876

Schubert, Mass, no.3; no.4

TANNER, J. Boy with goldfish; Siu, Elliott, Nigel Brooks Chorale, Farrell, Holdridge. - Varese Sarabande, VCDM 100030 231577-583

TYGERBERG Childrens Choir Kersfees saam met die Tygerberg Kinderkoo; Tygerberg Kinderkoo, Loock, Brand. - KPA 4 232689-753

E OPERA

The ART of Pavarotti; Pavarotti. - Decca, SXL 6839 231750-752

Donizetti.-Verdi.-Rossini.-Puccini

MASSENET, J. Werther; Carreras, Crook, Stade, Allen, Bell, Buchanan, Humphries, Lloyd, King, Davis. - PHI, 9500 877-879 232414-416

MERCADANTE, S. Il Bravo; Washington, Savastano, Johns, Machi, Parazzini, Matsumoto, Rocco, Ferro. - Italia, ITL 70002 233261-264

MOZART, W.A. Il re pastore; Augér, Mathis, Ghazarian, Krenn, Schreier, Hager. - D.G.G., 2563874-876 231459-461

MOZART, W.A. Il sogno di Scipione; Gruberova, Mathis, Popp, Ahnsjö, Moser, Schreier, Hager. - D.G.G., 2562 118-120 231747-749

SCHUBERT, F. Die Freunde von Salamanka; Mathis, Moser, Prey, Holl, Guschlbauer. - D.G.G., 2531 327-328 232882-883
+Schubert, Der Spiegelritter

STARS of the Vienna Opera, 1946-1953; Cebotari, Jurinac, Konetzni, Lipp, Mdl, Schwarzkopf, Seefried, Welitsch, Dermota, Ludwig, Parzak, Schock,